

**Venerabilis Bedæ Presbyteri Anglo-Saxonis, Doctoris
Ecclesiæ Vere Illuminati Opera Theologica, Moralia,
Historica, Philosophica, Mathematica & Rhetorica,
quotquot hucusque haberi potuerunt omnia**

In Vetus Et Novum Testamentum, Salvberrimis In Moysis Pentatevchvm,
Tobiam & Iobum, Libros Regum, Davidis Pasalmos, Parabolas Salomonis &
Cantica, Prophetas &c. explanationibus & Quæstionibus enodata:
Moralibus doctrinis & expositionibus in quatuor Evangelistarum Evangelia
illustrata: facundissimis ...

Qvo Eivsdem Philosophia, Mathesis Et Chronologia: Sive De Natura Rerum,
Ratione Temporum., Sex Mvndi Ætatibus, Philosophiæ Elementis; Et Alii
Vtilissimi Simvl Et Cvriosi Tractatus

Beda <Heiliger>

Coloniæ Agrippinæ, 1688

De sex ætatibus mundi, sive Chronicon, libellus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72047](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72047)

bus possit fieri prima, sed ipsa una maneat cœlesti luce perennis. Unde bene Propheta visionem hujus diei ficti, unam eam vocat dicens: Quia melior est dies una in atris tuis super millia. Cum ergo octavam in scripturis legimus, sciamus mystice & diem & ætatem posse intelligi, quia & Dominus octava die, id est, post septimam Sabbati resurrexit à mortuis. Et nos non solum post septem volubilis hujus sæculi dies, sed etiam post sæpè memoratas septem ætates in octava ætate simul & die resurgemus. Quæ vitæ dies in se quidem ipsa mansit semper, manet & manebit æterna, sed nobis tunc incipit, cum ad eam videndam meruerimus intrare, ubi quo actu occupentur sancti, perfecta spiritus & carnis immortalitate renovati, testatur Psalmista, qui Deo per laudem amoris canit: Beati qui habitant in domo tua Domine, in sæculum sæculi laudabunt te. Quo visu delectentur, idem consequenter exponit; etenim benedictionem dabit, qui legem dedit, ambulabunt de virtute in virtutem, videbitur Deus deorum in Sion: Quales ad hanc venire possint, ipse qui est via, veritas & vita testatur Dominus: Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt. Ergo noster libellus de volubili ac fluctivago temporum lapsu descriptus, opportunum de æterna stabilitate, ac stabili æternitate habeat finem. Quem rogo si qui lectione dignum rati fuerint, me suis in precibus Domino commendent, piaque apud Deum & proximos, quantum valent, agant industria, ut post temporales cœlestium actionum sudores, æternam cuncti cœlestium præmiorum mereamur accipere palmam.

DE TEMPORUM RATIONE FINIS.

VENERABILIS BEDÆ PRESBYTERI, ANGLO-SAXONIS, DE SEX ÆTATIBUS MUNDI, SIVE CHRONICON, LIBELLUS.

Ex hujus mundi ætatibus, ac septima vel octava quietis, vitæque cœlestis, & supra in comparatione primæ hebdomadis, in qua mundus ornatus est, aliquanta perfrinximus, & nunc in comparatione ævi unius hominis, *μικροκοσμος* Græcè à Philoſophis, hoc est, minor mundus solet nuncupari, de eisdem aliquanto latius exponemus.

Homo minor mundus.

Prima est ergo mundi hujus ætas, ab Adam usque ad Noe, continens annos juxta Hebraicam veritatem, IM. DCLVI. juxta Septuaginta interpretes IIM. CCXLII. generationes juxta utramque editionem numero X. Quæ universali est deleta diluvio: sicut primam cujusque hominis oblivio demergere consuevit ætatem: quotus enim quisque est qui suam recorderet infantiam?

Secunda ætas à Noe usque ad Abraham, generationes juxta Hebraicam auctoritatem complexa X. annos autem CCXCII. Porro juxta Septuaginta interpretes annos IM. LXXII. generationes verò XI. Hæc quasi pueritia fuit generis populi Dei, & ideo in lingua inventa est, Hebræa. A pueritia namque incipit homo hollè loqui post infantiam, quæ hinc appellata est, quod dari non potest.

Tertia ab Abraham usque ad David, generationes juxta utramque auctoritatem quatuordecim, annos verò DCCCCXLII. complectens. Hæc velut quædam adolescentia fuit populi Dei, à qua ætate quia incipit homo posse generare, propterea Matthæus Evangelista generationum ex Abraham sumpsit exordium, qui etiam Pater gentium constitutus est, quando mutatum nomen accepit.

Quarta à David usque ad transmigrationem Babylonis, annos habens juxta Hebraicam veritatem CCCCLXXXIII. juxta Septuaginta translationem XII. amplius generationes juxta utrosque codices XVII. Quas tamen Evangelista Matthæus certi mysterij gratia quatuordecim ponit. A qua velut juvenili ætate in populo Dei Regum tempora cœperunt. Hæc namque in hominibus ætas apta gubernando solet existere regno.

Quinta quasi senilis ætas, à transmigratione Babylonis, usque in adventum Domini Salvatoris in carnem, generationibus & ipsa XIV. Porro annis DLXXXIX. extenta, in qua ut gravi senectute fessa, malis crebrioribus plebs Hebræa quassatur.

Sexta, quæ nunc agitur ætas, nulla generationum vel temporum serie certa est, sed ut ætas decrepita ipsa totius sæculi morte consummanda. Has ærumnosas, plenasque laboribus mundi ætates qui que felici morte vicerunt: septima jam Sabbati perennis ætate suscepti, octavam beatæ resurrectionis ætatem, in qua semper cum Domino regnent, expectant.

Prima ætas.

Prima igitur ætate sæculi nascentis, prima hujus die, fecit Deus lucem quam appellavit diem. Secunda firmamentum cœli in medio libravit aquarum, ipsi aquis ac terra, cum cœlo superiore, ac virtutibus quæ in eo conditorem laudarent, ante horum sex dierum exordium creatis. Tertia die congregatis in suum locum aquis, quæ cuncta contexerant, aridam jussit apparere. Quarta sidera infirmamento cœli posuit, quæ nunc, quantum æquinoctij conjectura colligimus, duodecimum Kalendarum Aprilium vocatur. Quinta, natatilia & volatilia creavit animantia. Sexta animalia terrestria, & ipsum hominem formavit Adam, de cujus latere dormientis, matrem omnium viventium produxit Evam, quæ nunc quantum mihi videtur esse credibile, decima Kalendarum Aprilium dies appellatur. Unde merito creditur, si non verior sententia vincit, quod beatus Theophilus cum cæteris, non solum Palæstinæ, sed & permultis aliarum regionum Episcopis de Pascha disputans scripsit, eodem decimo Kalend. April. die Dominum fuisse crucifixum. Decibat enim una eademque non solum hebdomadis, sed & mensis die, secundum Adam pro generis humani salute vivifica morte sopitum, de productis à latere suo Sacramentis cœlestibus sponsam sibi sanctificare Ecclesiam: qua videlicet die primum Adam, Patrem videlicet humani generis ipse creaverat, eique de latere costam tollens edificavit mulierem, cujus adjutorio genus propagaret humanum.

Anno mundi. 130.

Adam annorum centum & triginta genuit Seth, cui supervixit annis DCCC. Verum Septuaginta interpretes ante natum Seth postere annos CCXXX. postea DCC. Seth interpretatur resurrectio, significans resurrectionem Christi à mortuis, cujus mortem illatam à Judæis significat Abel, qui dicitur lucus, à fratre Cain occisus.

Anno mundi. 130.

Bedæ Tom. 2.

N

Seth

- Anno mundi. DC CVII.
325. Seth annorum CV. genuit Enos, cui supervixit annis DCCCVII. Porro Septuaginta ante natum Enos annos, CCV. postea posuere † DCCVI. Enos interpretatur homo, de quo bene dicitur: Iste cepit invocare nomen Domini: quia hominum est proprium, ut suæ fragilitatis memores invocent conditoris auxilium, eorum duntaxat qui in fide Christi viventes filii resurrectionis esse letantur.
395. Enos annorum XC. genuit Cainan, cui supervixit annis DCCCXV. Sed LXX. ante natum Cainan CXC. annos postea DCCCXV. posuere.
460. Cainan annorum LXX. genuit Malaleel, post cujus ortum vixit annis DCCCXL. LXX. ante natum Malaleel CLXX. postea dixere DCCXL.
622. Malaleel annorum LXV. genuit Jareth, cui supervixit annis DCCCXXX. LXX. ante natum Jareth CLXV. postea posuere DCCCXXX.
687. Jareth annorum CLXII. genuit Enoch, cui supervixit annis DCCC. In hac generatione nusquam utriusque codices discrepant. Hunc Enoch nonnulla divine scripsisse, Juda Apostolo attestante comperimus. Sed ut B. Augustinus dicit: Non frustra non sunt in eo canone scripturatum, qui servabatur in templo Hebraei populi succedentium diligentia sacerdotum, nisi quia ob antiquitatem suspectæ fidei iudicata sunt, nec utrum hæc essent quæ ille scripsisset poterat inveniri. Unde illa quæ sub ejus nomine proferuntur, & continent illas de gigantibus fabulas, quod non habuerint homines Patres, recte à prudentibus judicantur non ipsius esse credenda.
874. Enoch annorum LXV. genuit Mathusalam, post cujus ortum vixit trecentis annis, & ambulavit cum Deo. Septuaginta ante natum Mathusalam posuere CLXV. annos, postea CC. Et bene in septima generatione Enoch, qui interpretatur dedicatio, tulit à mortalibus Deus, qui civitas electorum in sex hujus sæculi pro Deo laborans ætatibus, in septima Sabbati futuri gloriam dedicationis expectat. At quia reprobi sola præsentis sunt felicitate contenti, Cain civitatem quam statuit non in septima generatione, sed in primogenito Enoch filio consecrat.
1056. Mathusalam annorum CLXXXVII. genuit Lamech, cui supervixit annis DCCLXXXII. id est, usque ad diluvium. LXX. ante natum Lamech CLXVII. ponunt annos, postea DCCC. & III. Qui numerus, ut lector facillime videbit, juxta Hebraicam veritatem XX. annis, juxta ipsorum verò auctoritatem XIV. annis diluvij tempora transit. De qua famosissima quæstione doctissimi patres, Hieronymus in libro quæstionum Hebraicarum, Augustinus in libro de civitate Dei quintodecimo plenissime disputant.
1656. Lamech annorum CLXXXII. genuit Noe, cui supervixit annis DXCV. LXX. ante natum Noe ponunt annos CLXXXVIII. & postea DLXV. In hac sola generatione summa universitatis discrepat, quia XXIV. annis plus vixisse Lamech in Hebrais, quam in LXX. translatorum codicibus invenitur.
1656. Noe anno DC. venit diluvium mense secundo, XVII. die mensis. Sane de differentia annorum inter Hebræam & LXX. interpretum auctoritatem, ne quis nos laceret novas movisse quæstiones, legat præfatorum patrum memorata opuscula, & intelliget hanc jam olim novissimam fuisse distantiam, cujus originem distantia cum beatus Augustinus solertissime quaesiverit, dixit in libro supra scripto capitulo XIII. inter alia sic: Credibilis ergo quis dixerit, cum primo de bibliotheca Ptolemæi describi ista cœperunt, tunc aliquid tale fieri potuisse in codice uno, sed primitus inde descripto, unde jam latus emanaret, ubi potuit quidem accidere etiam scriptoris error. Et hoc in illa quæstione de vita Mathusalæ non absurdum est suspicari. Et post aliquanta: Recte fieri, inquit, nullo modo dubitaverim, ut cum diversum aliquid in utriusque codicibus invenitur, quandoquidem ad fidem rerum gestarum utrunque esse non potest verum, ei linguæ potius credatur, unde est in alium per interpretes facta translatio.
- Secunda ætat. Secunda sæculi ætate prima hujus die, quæ est vicesima septima mensis secundi, egressus est Noe de arca, in qua pauci, id est, VIII. animæ salvæ factæ sunt per aquam. Quod commemorans in Epistola B. Apostolus Petrus mirifice statim exponere curavit, cum subjunxit, quod & nos nunc similis formæ salvos fecit baptisma, non carnis depositio sordium, sed conscientia bonæ interrogatio in Deum, per resurrectionem Jesu Christi, qui est in dextera Dei. In aqua diluvij baptismum, in arca & ijs quæ continebat, Ecclesiam & fideles illius, in octonario animarum numero, mysterium Dominicæ resurrectionis, in cujus fide baptizamur, docens esse figuratum.
1658. Sem C. annorum genuit Arphaxad biennium post diluvium. Ab Arphaxad Chaldæos originem duxisse Hieronymus scribit. Supervixit autem Sem nato Arphaxad D. annis, id est, usque ad quinquagesimum annum nativitatis Jacob.
1643. Arphaxad annorum XXXV. genuit Sale. Hic LXX. interpretes una generatione plus quam Hebraica veritas posuere, dicentes quod Arphaxad cum esset annorum CXXXV. genuerit Cainan. Qui cum CXXX. annorum fuerit, ipse genuerit Sale. Quorum translationem Evangelista Lucas hoc in loco videtur esse secutus. Verum Chronographi Græcorum cum generationum seriem ad auctoritatem Hebraicam castigassent, ablata una generatione Cainan, nec tamen numerum annorum in generationibus, quas cum eis habuere communes, ad eorum auctoritatem castigare curassent, propriam secuti auctoritatem dederunt huic ætati annorum summam minorem quidem LXX. translatorum editione annis CXXX. sed Hebraica veritate annis DC. & L. majorem, id est, annis DCCCC. & XLII. Vixit autem Arphaxad post natum Sale annos CCC. & III. cui tamen LXX. post natum Cainan scribunt annos † CCCXXX. & Cainan post natum Sale CCCXXXVIII.
1723. Sale annorum XXX. genuit Heber, cui supervixit annis CCCIII. LXX. ante natum Heber posuere annos CXXX. postea trecentos & triginta. Ab hoc Heber Hebræorum nomen & genus oritur.
1757. Heber annorum XXXIV. genuit Phalech, cui supervixit annis CCCXXX. LXX. ante natum Phalech annos posuere CXXXIV. postea CCLX. Phalech interpretatur divisio, cui propterea tale nomen imposuere parentes, quia tempore nativitatis ipsius terra per linguarum confusionem divisa est. Cujus divisionis Arnobius rhetor in expositione Psalmi CIV. ita meminit: Sem primogenito Noe pars facta est à Persida & Baetris usque in Indiam longe & usque Rhinocoruras. Quæ spacia terrarum habent linguas sermone barbarico XX. & VII. In quibus linguis Gentes sunt patriarum CCCC. & VI. non diversarum linguarum, sed ut dixi, diversarum patriarum. Verbi gratia, cum una lingua Latina sit, sub una lingua diversæ sunt patriæ Brutiorum, Lucanorum, Apulorum, Calabrorum, Picentium, Thurcorum. Et ijs atque hujusmodi similia si dicamus.
1787. Cham verò secundus filius Noe à Rhinocoruris usque Gadirā habens linguas sermone Punico à parte Garamantum, Latino à parte Boreæ, Barbarico à parte Meridiani Æthiopum & Ægyptiorum, ac barbaris interioribus vario sermone XX. duabus linguis in patriis CCCXC. & IV. Japheth autem tertius, à Media usque Gadirā ad Boream. Habet autem Japheth flumen Trigidem, qui dividit Mediam & Babyloniam in patriis ducentis, sermone vario, in linguis XX. & III. Fium ergo omnes simul linguæ LXXXII. Patriæ autem generationum M. quæ in tripartito sæculo hoc ordine sitæ sunt. Habet, ut diximus, Japheth flumen Tigridem, qui dividit Mediam & Babyloniam, Sem autem Euphraten, Cham verò Geon, qui vocatur Nilus.
- Phalech annorum XXX. genuit Reu, cui supervixit annis CCIX. LXX. ante natum Reu CXXX. annos ponunt,

Anno mundi. 2819.	nunt, postea CCIX. His temporibus primum templa constructa, & quidam principes gentium tanquam dii sunt adorati.	Anno mundi. 1819.
1849. vicoves. 1878.	Reu annorum XXXII. genuit Seruch, cui supervixit annis CCVII. LX. ante natum Seruch CXXXII. annos ponunt, postea CCVII. Scytharum regnum dicitur exortum, ubi primus regnavit Tanaus. Seruch annorum XXX, genuit Nachor, cui supervixit annis CC. LXX. ante natum Nachor ponunt annos centum triginta, postea CC. Aegyptiorum imperium dicitur inchoare, primo eis regnante * Zoves. Nachor annorum XXIX. genuit Thare, cui supervixit annis CXIX. LXX. ante natum Thare ponunt annos LXXIX. postea CXXIX. Assyriorum Sicyoniorumque regnum nascitur: his primum Belo, illis Aegialo regnante.	1849. 1872.
1948.	Thare annorum LXX. genuit Abraham, cui supervixit annis CXXXV. Haftenus secunda saeculi aetas protenditur, claus tota serie recensita B. Augustinus in libro de civitate Dei XVI. capitulo decimo, hoc modo concludit. Fiunt itaque anni à diluvio usque ad Abraham MLXXII. secundum vulgaram editionem, hoc est, interpretum LXX. In Hebraeis autem codicibus longe pauciores annos perhibent inveniri, de quibus rationem aut nullam aut difficillimam reddunt.	1948.
Tertia aetas. 2023.	Tertia mundi aetas à nativitate cepit Abraham Patriarcha, qui LXXV. annorum cum esset, relicta gente patria. ad imperium Dei venit in terram Chanaan, accipiens promissionem nascituri de suo semine Salvatoris. in quo benedicerentur omnes gentes, simul & seipsum in gentem magnam esse futurum, quarum una spiritalis, altera est promissio carnalis. His temporibus Ninus & Semiramis Assyrijs regnant.	2023.
2034.	Abraham annorum LXXXVI. genuit Ismael, à quo Ismaelitae: genuit autem Ismael XII. duces, & vixit annos CXXXVII.	2034.
2048.	Idem Abraham annorum C. genuit Isaac, qui primus & solus in toto testamento veteris serie legitur octava die circumcitus. Quod non sine magno mysterio privilegium est filio promissionis donatum.	2048.
2108.	Isaac annorum LX. genuit Esau & Jacob Patriarchas Idumaeae & Israhelicae gentis, post quorum ortum vixit annos CXX. His temporibus primus apud Argos regnavit Inachus annis L. cujus filia Io, quam Aegyptij mutato nomine Isidem colunt.	2108.
2238.	Jacob annorum CXXX. descendit in Aegyptum in animabus LXX. Hujus temporibus Memphis in Aegypto ab Ape Argivorum rege condita. Sparta quoque à Sparto filio Phoronae Regis Argivorum conditur.	2238.
Exod. 12.	Habitatio filiorum Israel qua manserunt in Aegypto fuit CCCCXXX. annorum, quibus expletis eadem die egressus est omnis exercitus Domini de terra Aegypti, ut scriptura testatur Exodi: quorum tamen summam annorum Chronographi à septuagesimo quinto anno nativitatis Abraham, quando terram repromissionis intravit computant, sequentes editionem LXX. interpretum, quae dicit: Habitatio autem filiorum Israel, qua habitaverunt in Aegypto, & in terra Chanaan, ipsi & Patres eorum, anni CCCCXXX. Quam necessario sequendam & ipsa Hebraica veritas ostendit, quae narrat Chaath filium Levi, quem natum esse constat in terra Chanaan, vixisse annos CXXXIII. & filium ejus Amram Patrem Moysis annos CXXXVII. & ipsum Moysen octuaginta fuisse annorum, tempore egres- sionis de Aegypto. Quia nimirum horum summam annorum constat CCCC. & XXX. implere non posse. Annui autem horum translationi & Apostolus cum ait: Abrahæ dictae sunt promissiones & femini ejus, non dicit, & femini- bus, quasi in multis, sed quasi in uno, & femini tuo qui est Christus. Hoc autem dico testamentum confirmatum à Deo, quae post CCCC. & XXX. annos facta est lex, non irritum facit ad evacuandas promissiones patrum.	2453.
2453.	Moyles annis XL. eductum ex Aegypto regit populum Israel in deserto, quorum primo anno tabernaculum Domino constituit, & VII. mensibus opus perficiens, mense primo anni secundi prima die mensis erexit. Hucusque ut Eusebius commemorat, quinque libri Moysis continent gesta annorum IIII. DCCCXXX. secundum LXX. Senio- rum interpretationem. Quot verò annos hujus temporis Hebraica veritas contineat, Josephus in primo contra Appio- nem Grammaticum libro ita commemorat. Neque igitur innumera apud nos habentur volumina inter se invicem dis- cordantia, sed III. tantum & XX. sunt libri, qui omnium temporum seriem continent, qui & iuste creduntur divinitus inspirati. Ex quibus quinque sunt Moysi, continentes leges vitae, & successione humanae profetiam, usque ad ipsius Moysi terminum perpendentes. Qui paulo minus ad tria millia annorum continentiam gerunt.	2493.
2493.	Josue annis XXV. regit populum Israel, ut Josephus docet: nam scriptura sancta quot fuerint anni ducatus illius tacet. Quare verò Eusebius in Chronicis XXVII. posuerit, infra dicemus. Primo autem sui ducatus anno, Josue pri- mo mense decima die mensis populum patefacto Jordanis alveo in terram repromissionis induxit, quo videlicet anno, ut in Chronicis praefati Eusebii reperimus, principium erat quinquagesimi primi Jubilei secundum Hebraeos, id est, IIID, anni erant ab initio mundi completi, singulis Jubilaeorum ordinibus per quinquagenos annos deputatis. At ve- rò hanc temporis hujus esse summam nostra inquisitio nequaquam invenire valuit, constat enim quia MDCLVI. ad diluvium usque fuisse anni. Inde ad Abraham CCXCII. qui LXXV. erat annorum, quando promissionem Dei accepit. Promissionis anni CCCCXX. ducatus Moysi anni XL. qui profecto numerus non IIID. sed VII. minus, id est, IIMCCCCXIII. ut praenotavimus, annos implet.	2519.
2519.	Orthoniel annis XL. de tribu Juda primus Israeli Judex Domino jubente constituitur. Hujus temporibus primis filii Israel serviere Chusan Rasachaim Regi Mesopotamiae VIII. annis.	2559.
2559.	Aoth annis LXXX. filius Gera, filii Gemini, qui utraque manu utebatur pro dextera, cujus in principiis servivit Israel Eglon Regi Moab annis XVIII. donec eum ipse percusso Eglon liberavit. Hoc tempore Cyrene civitas condita est in Libya.	2639.
2639.	Debbora annis XL. Prophetissa de tribu Ephraim, cum Barach de tribu Neptalim, cujus in initio ducatus oppres- sit filios Israel Jabin Rex Chanaan XX. annis, qui regnavit in Asor. Sed occiso ab Israel principe militum ejus Sisara, humiliatus tandem ac deletus est. Hoc tempore Mileses condita.	2689.
2689.	Gedenn annis XL. ex tribu Manasse. Sub quo servivit Israel Madianitis & Amalechitis VII. annis, sed Gedeon pugnante liberatus est Tyrus conditus est ante templum Hierosolymorum annis CCXL. ut scribit Josephus.	2719.
2719.	Abimelech annis tribus, filius Gedeonis, qui regnabat in Sichem. Hercules Ilium vastat.	2722.
1722.	Thola annis XXIII. filius Phoa patris Abimelech, vir de Issachar, qui habitabat in Sanir montis Ephraim. Bellum Lapitharum & Centaurorum, quos scribit Palephatus primo de incredibilibus libro nobiles fuisse equites Thessalo- rum. In Troia post Laomedontem regnavit Priamus.	2745.
2745.	Iair annis XXII. ex tribu Manasse. Hercules agone Olympiacum constituit, à quo usque ad primam Olympiadem supputantur anni CCCCXXX.	2767.
2767.	Jepte Galaadites annis sex. Philistini & Ammonitae deprimunt Israel, ex quibus Ammonitae debellantur ab Jepte, qui in libro Judicum ab aetate Moysis usque ad semetipsum ait supputari annos trecentos.	2773.
2773.	Abesam de Bethleem annis septem. Agamemnon imperat Mycenis annis XXXV. cujus anno XV. Troia capitur.	2780.

Anno mundi. 2790.	Achialon Zabulonites annis X. Hic cum annis decem suis in LXX. Interpretibus non habetur, pro quorum damno supplendo Eusebius Josue filio Nun, Samueli & Sauli, quorum annos scriptura non dicit, plures annos quam in Josuepho legebat adnotavit, quatenus ab egressu Israel ex Ægypto usque ad ædificationem templi CCCLXXX. annorum summam quam scriptura prædicat haberet.	Anno mundi. 2780.
2798.	Labdon de tribu Ephraim annis VIII. Hujus anno tertio Troia capta est, completis à primo anno Cecropeis, qui primus apud Atticam regnavit, annis CCCLXXV. A quadragesimo autem & tertio regni Nini Assyriorum Regis annis DCCCXXXV. Mortuo Labdon servivit Israel Philistæis annis XI.	2790.
2818.	Samson de tribu Dan annis XX. Hæc tenus liber Iudicum tempora signat, habens annos CCXCIX. Judices autem XII. Latinis, qui postea Romani nuncupati sunt, post tertium annum captivitatis Troiæ, sive ut quidam volunt octavum, regnavit Æneas annis tribus, post quem Ascanius annis XXXVIII. Ante Æneam Janus, Saturnus, Picus, Faunus, Latinus in Italia regnarunt annis circiter CL. Ascanius Æneæ filius Albam urbem condidit.	2798.
2858.	Heli sacerdos annos quadraginta, in Hebræorum libro quadraginta anni inveniuntur. In Septuaginta autem interpretatione viginti. Hectoris filij Ilium receperunt, expulsis Antenoris posteris, Heleno sibi subsidium ferente. Latinorum tertius Sylvius Æneæ filius, regnat annis viginti novem: qui quod post mortem patris editus, ruri fuerat educatus, & Sylvij, & Posthumi nomen accepit: à quo omnes Albanorum Reges Sylvij vocati sunt. Reges Sicyonijs defecerunt, qui ab Ægealeo usque ad Zeuxippum regnaverunt annis noningentis sexaginta duobus. Post quos sacerdotes Carni constituti sunt.	2818.
2870.	Samuel annis duodecim, ut docet Josephus, in scriptura enim sacra quamdiu præfuerit, minimè patet. Ab hoc tempore Prophetarum incipiunt. Latinorum quartus Æneas Sylvius, regnavit annis XXXI.	2858.
2890.	Saul primus Hebræorum Rex annis XX. Et hujus quia in Canonica scriptura non habetur, de antiquitate Josuephi tempus regni notavimus. In Lacedæmone regnavit primus Euristheus annis XLII. Corinthi primus Alethis annis XXXV.	2870.
Quarta atq.	Quarta mundi ætas non solum cum inchoato Judææ gentis imperio, sed & cum innovata promissione, quæ patribus olim data est, imperij Christiani sumit exordium, jurante Domino David veritate, de fructu ventris ejus sedere super sedem ejus.	
2930.	David primus ex tribu Juda Rex, annis XL. Latinorum quintus Latinus Sylvius annis L. Ephesus condita ab Andronico. Carthago condita est, ut quidam volunt, à Charcedone Tyrio: ut verò alij, à Didone filia ejus anno CXLIII. post Troianum excidium.	2890.
2970.	Solomon filius David annis quadraginta. Qui quarto regni sui anno, mense secundo templum Domino ædificare cepit in Hierusalem, collectis ab egressu Israelis ex Ægypto annis CCCC LXXX. ut Regum quoque liber testimonio est: quod in figuram universi temporis, quo in hoc sæculo Christi ædificatur Ecclesia, quæ in futuro periclitur, septem annis perfecit, & septimo octavi anni mense dedicavit. Latinorum sextus Alba Sylvius, Sylvij Æneæ filius, regnavit annis triginta novem. Regina Saba venit audire sapientiam Solomonis.	2930.
2987.	Roboam filius Solomonis annis XVII. Hieroboam de tribu Ephraim, separavit decem tribus à domo David & à Domino, in figuram hæreticorum, qui suos sequaces à Christo & Ecclesia segregant. Hujus quinto anno Setac Rex Ægypti veniens Hierosolymam, templum spoliavit. Latinorum septimus Ægyptus Sylvius, Alba superioris Regis filius regnavit annis XXIV. Samus condita, & Smyrna in urbis modum ampliata.	2970.
2990.	Abia filius Roboam annis III. Hic pugnantem contra se Hieroboam superavit, occisis de exercitu ejus nullibus quingentis, eo quod sperasset in Domino.	2987.
3031.	Afa filius Abia annis XLI. Ab hoc conductus Benedab Rex Syriæ Damasci contra Israel, percussit omnem terram Neptalim. Latinorum octavus Capys Sylvius Ægypti superioris Regis filius, regnavit annis XXVIII. Afa idola destruit, templum mundat, egredientem contra se Zara Æthiopem cum suo sternit exercitu. Ambri Rex Israel emit montes Samariæ à Somer duobus talentis argenti, & ædificat eam. Ahiel de Bethel Hiericho instaurat.	2990.
3056.	Josaphat filius Afa annis XXV. Helias Thebites tres semis annos pluviam continuit propter peccata Achab & populi Israel, & inter cetera magna Helisæum filium Sophath, qui erat de Abel in aula, pro se unxit Prophetam. Latinorum nonus Carpentus Sylvius, superioris Regis Capys filius, regnavit annis XIII. Post quera filius ejus Tyberinus Sylvius annis VIII, à quo & fluvius appellatus est Tyberis, qui prius Albula dicebatur. Post quem Agrippa Sylvius filius ejus annis XL. Josaphat fecit rectum coram Domino.	3031.
3064.	Joram filius Josaphat annis octo. Helias curru igneo rapiunt quasi usque in cælum, & Helisæus hæres Prophetiæ derelictus, primo miraculo aquas Hiericho sanat. In diebus Joram recessit Edom ne esset sub Juda, & constituit sibi Regem. Ambulavit autem Joram in viis domus Achab, filia quippe Achab erat uxor ejus.	3056.
3065.	Azarias filius Joram anno uno. Jonadab filius Rechab clarus habetur. Azariam cum filio suo Joas & nepote Amasia ob enormitatem scelorum, & quia nec patrem filium ve quispiam eorum bonum habebat, Evangelista Matthæus à Domini Salvatoris genealogia secludit.	3064.
3071.	Athalia mater Azariæ annis VI. quæ videns interfectum Hieu Rege Israel filium suum Azariam, interfecit omnem stirpem regiam domus Joram, præter solum Joas filium Azariæ, quem Josabeth soror Azariæ uxor Joadæ Pontificis furata est de medio filiorum Regis, cum interficerentur. In LXX. interpretibus VII. annis regnasse Athalia narratur.	3065.
3111.	Joas filius Azariæ annis XL. Iste bono principio, & sine usus pessimo, in principiis sui regni templum innovat, in extremis inter cetera facinora Zachariam quoque filium Joadæ, tutoris quondam ac regnificatoris sui, inter templum & altare lapidari præcepit. Quem ob meritum gratiam Dominus in Evangelio filium Barachia, id est, benedicti Domini cognominat. Latinorum XII. Aremulus Sylvius Agrippæ superioris Regis filius regnavit annis XIX. qui prædidium Albanorum inter montes, ubi nunc Roma est posuit. Hujus filius fuit Julius, proavus Julij Proculi, qui cum Romulo Romam commigrans fundavit Juliam gentem.	3071.
3140.	Amasias filius Joas annis XXIX. Helisæus Propheta defunctus sepelitur in Samaria. Azahel Rex Syriæ addixit Israel Latinorum XIII. Aventinus Sylvius Aremulii superioris Regis major filius, regnavit annis XXXVII. atque in eo monte, qui nunc pars urbis est, mortuus & sepultus, æternum loco vocabulum dedit.	3111.
3192.	Azarias qui & Ozias, filius Amasiz annis LII. Assyriorum XXXVI. Thonos concoleros, qui vocatur Gracæ Sardanapalus, Tharsum atque Anchialem condidit, & in prælio victus ab Arbace Medo semet incendio concremavit. Usque ad id tempus Reges fuisse Assyriorum historia refert, & sunt simul anni MCXCVII. Omnes autem anni Assyriorum à primo anno Nini supputantur. MCCXL. Latinorum XIV. Procas Sylvius Aventini superioris Regis filius regnavit annis XXIII. Post quem XV. Amulius Sylvius annis XLIV. Arbaces Medus Assyriorum imperio destructo regnum in Medos transtulit, ubi primus ipse regnavit annis XXVIII. Macedonum regnum inchoat, primum habens Regem Caranum annis vigintiocto. Lacedæmoniorum Reges deficiunt, Lydorum incipiunt.	3140.

- Anno mundi.**
3192. Joatham filius Ozia annis XVI. Olympias prima ab Eliensibus constituitur post annos Troianæ captivitatis CCCC. Remus & Romulus generantur Marte & Illia. Joathan inter cetera virtutum bonarum opera portam domus Domini sublimissimam ædificavit, quæ in Aribus Apostolorum Speciosa vocatur. Omnes liquidem portæ templi in terra fuerunt, excepta Speciosa quæ pendebat, quæ ab Hebræis porta vocabatur Joathan.
- 3208.** Achaz filius Joathan annis XVI. Ab hoc conductus Theglath Phalar Rex Assyriorum Rafin Regem Syria interfecit, & habitatores Damasci transtulit Cyrenen. Roma condita in monte Palatino XI. Kalendas Maij à geminis Remo & Romulo filijs Rheæ Sylviæ, quæ erat filia Numitoris fratris Regis Amulij, virgo vestalis, sed confuiprata. Confualibus ludis Sabina raptæ anno ab urbe condita tertio. Remus rastro pastorali à Fabio Romuli duce occisus est.
- 3224.** Ezechias filius Achaz annis XXIX. Hujus anno VI. Salmanasar Rex Assyriorum capta Samaria transtulit Israel in Assyrios, cujus regnum à primo Hieroboam steterat annis CCLX. Mortuo Romulo, qui XXXVIII. regnavit annis, per quinque dies Senatores rempublicam tulerunt, atque ita unus expletus est annus. Post quos Numa Pompilius annis XXI. qui Capitolium à fundamentis ædificavit.
- 3253.** Manasses filius Ezechia annis LV. Hic ob scelera sua catenatus, & compeditus in Babylonia ducitur, sed ob precantentiam & preces restituitur in regnum. Romanorum tertius Tullus Hostilius regnavit annis XXXII. Qui primus Regum Romanorum purpura & sacibus usus est, & adjecto monte Cælio urbem ampliavit.
- 3308.** Amon filius Manasse annis II. In Hebræica veritate II. annis: in LXX. legitur regnasse XII. Histris civitas in Ponto condita. Amon à fervis suis interficitur.
- 3310.** Josias filius Amon annis XXI. Hic mundata Judæa & Hierusalem, templo etiam innovato, post abjectas idololatricas sordes Pascha Domino celeberrimum facit XXVIII. anno regni sui, & cum Nechaone Ægyptiorum Rege congressus occidit in campo Mageddo, quæ nunc Maximianopolis vocatur. Romanorum quartus Ancus Martius Numæ ex filia nepos, regnavit annis XXIII. Qui Aventinum montem & Janiculum Urbi addidit, & supra mare sextodecimo ab urbe milliario Hostiam condidit. Post quem Tarquinius Priscus annis XXXVII. Qui circum Romæ ædificavit, numerum Senatorum auxit, Romanos ludos instituit, muros & cloacas ædificavit, Capitolium extruxit. In Hebræo XXXI. annis regnasse Josias legitur. In LXX. Interpretibus XXXII. Sed & Eusebius, inter regnum ejus & Joachim alium de suo adject annus, propter menses bis ternos, quibus Joachaz vel Joachim regnaverat. Verum quid veritas habeat Hieremias pandit, qui se à decimotertio anno Josia usque ad annum quartum Joachim XXIII. annis prophetasse perhibet, & Nabuchodonosor quarto anno Joachim regnate cœpisse. Nonodecimo autem regni ejus anno Hierosolymam fuisse destructam.
- 3341.** Joachim filius Josia annis XI. Post Josiam regnavit Joachaz filius ejus tribus mensibus: quem Nechao vincitum ducens in Ægyptum, Joachim constituit Regem. Hujus anno tertio Nabuchodonosor capta Hierusalem, & plurimis captivatis, in quibus erant Daniel, Ananias, Azarias, & Misael, partem vasorum templi Babylonia transfert. A quarto Joachim anno scriptura Regnum Nabuchodonosor computat, quia ex eo non solum Chaldæis & Judæis, sed & Assyriis, Ægyptiis, Moabitibus, aliisque innumeris gentibus incipit regnare Joachim qui & Jechonias filius Joachim, mensibus tribus, & diebus X. Hic circumdata à Chaldæis Hierusalem exijt ad Regem Babylonis & mater ejus, & ductus est in Babylonem cum populo suo anno VIII. regni Nabuchodonosor.
- 3352.** Sedechias qui & Mathias filius Josia annis XI. Hujus anno XI. Judæa captivata in Babylonia, & templum Domini incensum est, anno ex quo fundari cœpit CCCCXXX. Qui autem reliqui fuerant Judæi transfugerunt in Ægyptum, quæ post annos V. percussa à Chaldæis, in Babylonia sunt & ipsi transfugerunt.
- Quinta mundi ætas ab exterminio cœpit regni Judaici. Quod juxta Prophetam Hieremiam LXX. annis permansit.
- 3377.** Anno XIV. postquam percussa est civitas, qui est vicesimus quintus annus transfmigrationis Regis Joachim, cum quo & Ezechiel captivatus est, ipse Ezechiel in visionibus Dei adductus in terram Israel, vidit renovationem civitatis ac templi, ceremoniarumque ejus. Romanorum sextus Servius regnavit annis XXXIV. qui tres montes Urbi addidit, Quirinalem, Æsquilinum, Viminalem. Fossas circum muros duxit. Census Romanorum civium primus instituit.
- 3389.** Anno XXVI. post eversionem Hierosolymorum, qui est annus XXXVII. transfmigrationis Regis Joachim, sublevavit Evilmerodach Rex Babylonis anno quo regnare cœperat caput Joachim Regis Judæa de carcere, & posuit thronum ejus super thronum Regum, qui erant cum eo in Babylone. Meminit hujus temporis adhuc futuri Prophetam Hieremias ita scribens: Ecce ego mittam & assumam universas cognationes Aquilonis, ait Dominus, & ad Nabuchodonosor Regem Babylonis servum meum, & adducam eos super terram istam, & super habitatores ejus, & super omnes nationes, quæ in circuitu illius sunt, & interficiam eos, & ponam eos in ituporem, & in sibilum, & solitudines sempiternas, & servient omnes gentes ista Regi Babylonis LXX. annis. Cumque impleti fuerint anni LXX. visitabo super regem Babylonis, & super gentem illam, dicit Dominus, iniquitatem eorum, & super terram Chaldæorum, & ponam illam in solitudines sempiternas. Et alibi scribens ad transfmigrationem, quam transfduxerat Nabuchodonosor de Hierusalem in Babylonem cum Jechonia rege: Cum cœperint, inquit, impleri in Babylone LXX. anni, visitabo vos, & suscitabo super vos verbum meum bonum, & reducam vos ad locum istum, ait Dominus. Rursus ejusdem temporis jam præteriti verba dierum ita recondantur: Si quis evaserat gladium, ductus in Babylonem servivit regi, & filius ejus, donec imperaret Rex Persarum, & completeretur sermo Domini ex ore Hieremiam, & celebraret terra Sabbata sua. Cunctis enim diebus desolationis egit Sabbatum, usque dum completerentur LXX. anni. Anno autem primo Cyri regis Persarum, ad complendum sermone Domini, quem locutus fuerat per os Hieremiam, suscitavit Dominus spiritum Cyri regis Persarum, &c. Quibus verbis ostenditur, quia vastata Chaldæa Judæa, non ut Assyrii in Samariam alios misere colonos, sed desertam reliquerit terram, donec ipsi post annos LXX. in eam redire Judæi. Contentis his Josephus in decimo Antiquitatum libro, scribens templum & Hierusalem, & omnem Judæam LXX. annis mansisse desolatam: qui rursus enumerando reges Babylonis (si tamen ipse sic scripsit, & non codex fallit mendosus) C. terè annos ab eversa Hierusalem usque ad eversionem regni Chaldæorum facit colligi. Scribit enim, post Nabuchodonosor, qui teste scriptura facta, XXV. post eversionem Hierusalem vixit annis, Evilmerodach filium ejus regnasse annis XVIII. Post quem Eggar filium ejus XL. cui successisse filium ejus Labofordoch mensibus IX. Hoc defuncto ad Balthasar, qui Naboon nuncupatur, transfisse imperium. Qui cum jam XVIII. regnavit annis, captam à Cyro Persarum, & Dario Medorum rege Babylonia exequitur. Darius autem Altyagis filius, qui Babylonia destruxit imperium cum Cyro cognato suo, agebat annum sexagesimum & secundum, cum Babylon fuisset invasa, qui tamen alio nomine vocabatur à Græcis, qui que Daniele Prophetam sumens ad se in Mediam duxit, & omnium honore celebravit. Hujus Darij Daniel ipse ita meminit: In anno primo Darij filij Atheri de semine Medorum, qui imperavit super regnum Chaldæorum. Ego Daniel intellexi in libris numerum annorum, de quo factus est sermo Domini ad Hieremiam Prophetam, ut comple-

rentur delationis Hierusalem LXX. anni. Eusebius in temporum libro, XXX. annos ab everfione Hierusalem ufque ad initium Cyri regis Perfaram, Julius autem Africanus LXX. computat. Porro Hieronymus in expofitione Prophetae Danielis ita dicit: Tradunt Hebraei hujufcemodi fabulam ufque ad feptuagesimum annum, quo Hieremias captivitate populi Judaeorum dixerat efle folvendam. De quo & Zacharias in principio voluminis fui loquitur: Irritam putans Dei pollicitationem Balchafar, falfumque promiffum, verfus in gaudium fecit grande convivium, infultans quodammodo fpei Judaeorum, & vafis templi Dei. Sed ftatim ultio coniecuta eft.

3423. Perfaram primus Cyrus regnavit annis XXX. Hic ut impletetur verbum Domini ex ore Hieremiae, primo fui regni anno laxata Hebraeorum captivitate, quinquaginta ferme hominum millia regredi fecit in Judaeam, reftituens eis vafa templi Domini aurea & argentea VMCCCC. Qui congregati in Hierufalem mente feptimo adificaverunt altare, & a primo die menfis ejuſdem coeperunt offerre holocauftum Domino. Anno autem fecondo adventus fui menſe fecondo templi fundamenta jecerunt, anno incenſionis ejuſ juxta Africanum LXXII. juxta autem Chronica Eusebij XXXII. Sed impediendis Samaritis, intermiſſum eſt opus ufque ad annum Darij fecondum, qui etiam in regno A fueri & Artaxerxis ſcripferunt ac cuſationem adverſum Judaeos. Et reſcripfit Artaxerxes ne adificaretur Hierufalem. Romanoium ſeptimus Tarquinius regnavit annis trigintaquinque, qui cauſa Tarquinij junioris filij fui, qui Lucretiam corruperat, a regno expulſus eſt.

3431. Cambyſes Cyri filius annis VIII Hic devicta Aegypto cunctam ejuſ religionem abominatus ceremonias ejuſ & templa depoſuit Babylonem in Aegypto adificavit. Hunc ajunt ab Hebraeis Secundum Nabuchodonofor vocari, ſub quo Judith historia conſcribitur.

3432. Fratres magimenſibus ſeptem. Ieſus ſacerdos magnus & princeps gentis, Zorobabel, Aggeus, Zacharias, & Malachias Prophetae claſcunt. Phytagoras Phyſicus Philoſophus clarus habetur.

3468. Darius annis XXXVI. Inter Darium & Cambyſen regnaſſe duos fratres Magos in libris Chronicorum Eusebij reperimus. Verum Hieronymus in expofitione Danielis ſcribit poſt Cambyſen Smerden magnum regnaſſe, qui Pantapthen, inquit, filiam Cambyſis duxit uxorem, qui cum a ſeptem Magis fuiſſet occiſus, & in locum ejuſ Darius ſuſcepit imperium, eadem Pantapthes nupit Dario, & ex ea Xerxes filium genuit. Secundo anno Darij ſeptuagesimus captivitatis Hierufalem annus impletur, ut vult Eusebius, teſtem adhibens Zachariam Prophetam, apud quem ſecundo Darij anno loquitur Angelus: Domine exercituum, uſque quo tu non miſereberis Hierufalem & urbium Iuda, quibus iratus eſ? iſte ſeptuagesimus annus eſt. Item quarto Darij regis anno dicit idem Propheeta: Cum jejunaretis & plangeretis per hos LXX. annos, nunquid jejunium jejunaviſtis mihi? Sexto Darij anno templi adificatio completur, die tertia menſis Adar, qui eſt quadageſimus ſextus annus, ex quo ejuſ ſub Cyro fundamenta ſunt jacta. Unde in Evangelio dicunt Judaei: Quadraginta & ſex annis adificatum eſt templum hoc. Coeperunt autem adificare anno ſecundo Darij, menſe ſexto, die viceſimaquarta: & anno ſexto, ut dictum eſt, menſe duodecimo, die tertia compleverunt. Ex quo apparet opus templi & antea non parva ex parte peractum: annos autem LXX. a deſtructione illius uſque ad perfectam reſtaurandi licentiam eſſe computandos. Pulſis urbe regibus, qui imperaverunt annis CCXLIII. vix uſque ad decimumquintum lapidem Roma tenebat imperium. Romae poſt exactos Reges primum conſules a Bruto eſſe coeperunt. Deinde Tribuni plebis ac Dictatores: & ruiſum Conſules rempublicam obtinuerunt annos ferme CCCCLXIV. uſque ad Julium Caesarem, qui primus ſingulare arripuit imperium Olympiade CLXXX. * III.

3488. Xerxes filius Darij annis XX. Hic Aegyptum, quae a Dario diſceſſerat, capit, & adverſus Graeciam pugnaturus, ſeptingenta millia armatorum de regno, & trecenta de auxiliis roſtratas etiam mille ducentas, onerarias autem tria millia numero habuiſſe narratur. * Attamen victus Patriam reſugit. Herodotus hiftoriani ſcripſor, Zeuxis pictor agnoſcitur. * Artabanus menſibus VII. Socrates naſcitur.

3489. * Artaxerxes, qui Longimanus, id eſt, *μακρόχειρ* annis XL.

3499. * Hujus anno VII. prima die menſis primi Eſdras ſacerdos & Scriba legis Dei aſcendit de Babylone cum Epiftolis regis, & in prima menſis quinti venit in Hierufalem cum viris MDCC. Et inter alia ſtrenue geſta caſtigavit filios tranſmigrationis ab uxoribus alienigenis. Ejuſdem anno viceſimo Neemias pincerna de Suſis caſtro adveniens, murum Hierufalem LII. diebus reſtituit, & ducatum genti XII. annis praebuit. Huc uſque divina ſcriptura temporum ſeriem continet. Quae autem poſt haec apud Judaeos ſunt digeſta, de libro Machabaeorum & Joſephi atque Africani ſcriptis exhibentur, qui deinceps univerſam hiftoriam uſque ad Romana tempora proſecuti ſunt. Et quidem Africanus in quinto temporum volumine hujus temporis ita neminit: Manſit itaque imperfectum opus uſque ad Neemiam & viceſimum annum regis Artaxerxis, quo tempore regni Perfaram C. & XV. anni fuerunt evoluti: Captivitas autem Hierufalem centeſimus octogefimus & quintus annus erat. Et tunc primum Artaxerxes juſſit muros extrui Hierufalem, cui operi praefuit Neemias, & adificata eſt platea, & muri circumdati. Et ex illo tempore ſignificare velis, LXX. annorum hebdomadas uſque ad Chriſtum poteris invenire. Xerxes menſes II. Poſt quem Sogdianus menſes VII. Plato naſcitur. Hippocrates medicus inſignis habetur.

3548. Darius cognomento Nothus annis XIX. Aegyptus receſſit a Perſis. Reverſis de captivitate Judaeis: non reges, ſed Pontifices praefuerunt uſque ad Ariſtobolum, qui cum dignitate Pontificis etiam regale ſibi coepit uſurpare vocabulum.

3588. Artaxerxes, qui cognominatus eſt Mnemon, Darij & Paraſaditis filius, annis XL. Sub hoc rege videtur Heſter hiftoria completa. Ipſe quippe eſt qui ab Hebraeis Aſuerus, & a LXX. Interpretibus Artaxerxes vocatur. Athenienſes XXIV. literis uti coeperunt, cum antea XVI. tantum literas haberent. Carthagenſium bellum famoſum. Galli Senones duce Brenno Romam invaſerunt, excepto Capitolio, & incenſam VI. menſibus vaſtaverunt. Tribuni militares pro Conſulibus eſſe coeperunt Ariſtoteles auditor eſt Platonis, octavumdecimum aetatis annum gerens.

3594. Artaxerxes, qui & Ochus annis XXVI. Iſte Aegyptum ſuo junxit imperio, Neſtanabo rege in Aethiopia pulſo, in quo Aegyptiorum regnum deſtrictum eſt. Demotheſes orator omnium rumore celebratur. Romani Gallos ſuperant. Plato moritur. Poſt quem Academiam Speuſippus tenuit.

3618. Arſes Ochi filius annis IV. Judaeorum Pontifex Maximus Iaddus clarus habetur, cujus frater Manafſes templum in monte Gaziri conſtruxit. Speuſippus moritur: cui ſuccedit Xeopocrates. Quarto Ochianno Alexander Philippi & Olympiadis filius, viceſimum aetatis annum gerens Macedonibus regnare incipit.

3624. Darius Arſami filius annis VI. Alexander adverſum Illyricos & Thraces feliciter dimicans, ſubverſis Thebis in Perſas arma corripuit, & apud Granicum flumen regis ducibus oppreſſis, urbem Sardis capit. Idem capta Tyro Judaeam invadit, a qua favorabiliter exceptus Deo victimas immolat, & Pontificem templi Iaddum honoribus plurimis proſequitur, Andromacho locorum cuſtode dimiſſo. Septimo regni fui anno Alexandriam in Aegypto condidit. Nec mora Babylonem obtinuit, interfecto Dario, in quo Perfaram regnum deſtrictum eſt, quod ſteterat annis CCXXXI. Quo tempore etiam Latini a Romanis perdomiti ſunt.

3629. Alexander poſt mortem Darij annis V. regnavit: nam antea VII. Alexander Hircanus & Mardos capit, rever.

Africani de temp. s. volumina.

- Annus mundi.
3629. tensque in Hammon e condidit Paretonium. Idem Indicum usque Oceanum victorij potius quam bellis pervenit, ac Babylonem reversus XXXII vitæ, regni autem sui XII, anno veneni haustu perijt. Post quem translato in multos imperio, Ægyptum Ptolemæus Lagi filius tenuit. Macedonas Philippus, qui & Arideus, frater Alexandri. Syriam & Babylonem, & omnia regna Orientis Seleucus Nicanor. Alia regnavit Antigonus. Qui apud Danielem per quatuor hirci, qui Arietem conteret, cornua designantur.
3669. Ægypto primus regnavit Ptolemæus Lagi filius annis XL. Appius Claudius Cæcus Romæ clarus habetur, qui aqua Claudiam induxit, & viam Appiam stravit, Ptolemæus Hierosolymis & Judæa in ditionem suam dolo redactis, plurimos captivorum in Ægyptum transtulit. Judæorum pontifex maximus Onias Jaddi filius clarus habetur. Tertio decimo Ptolemæi anno Syriæ & Babylonis, & superioribus locis regnare incipit Seleucus Nicanor, à quo tempore Machabæorum Hebræa historia Græcorum supputat regnum, à quo & Edesseni sua tempora computant. Seleucus Seleuciam, Laodiciam, Antiochiam, Apamiam, Edessam, Beroeam & Pellam urbes condidit. Judæorum pontifex maximus religiosissimus ac piissimus Simon Oniæ filius clarus habetur. Post quem Eleazarus frater ejus suscepit templi ministerium, filio ejus Onia parvo admodum derelicto Seleucus in eas urbes quas extruxerat, Judæos transfert, jus ejus civium, & municipalem ordinem cum Græcis æquali honore concedens.
3707. Ptolemæus Philadelphus annis XXXVIII. Softratus Cnidius Pharum in Alexandria construxit. Ptolemæus Judæos qui in Ægypto erant liberos esse permisit, & Eleazaro pontifici multa Hierosolymam & in templi donaria vasa transmittens, LXX. Interpretres petijt, qui scripturam sanctam in Græcum verterent eloquium. Atatus agnoscut. Judæorum pontificatum post Eleazarum avunculus ejus Manasses accepit. Tantæ autem potentia fuisse narratur Ptolemæus iste Philadelphus, ut Ptolemæum patrem vinceret. Narrant autem historici, habuisse eum pedum CC. millia, equitum XX. millia, currum duo millia, elephantos, quos primus adduxit ex Æthiopia, quadringentos, & cætera his similia.
3707. Ptolemæus Evergetes frater superioris regis annis XXVI. Qui inde Evergetes ab Ægyptiis est vocatus, quia capta Syria & Sicilia, & propemodum universa Asia, inter innumera argenti pondera ac vasa pretiosa quæ cepit, etiam Deos eorum, quos Canbyfes capta Ægypto in Peris portaverat, retulit. Judæorum pontifex Onias Simonis Justi filius clarus habetur, cujus item filius Simon non minore gloria fulget, sub quo Jesus filius Syrach Sapiencia librum componens, quem vocant Panareton, etiam Simonis in eo fecit mentionem.
3733. Ptolemæus Philopator filius Evergetis annis XVII. Antiochus rex Syriæ victo Philopatore Judæam sibi sociat. Judæorum pontifex maximus Onias filius Simonis insignis habetur, ad quem Lacedæmoniorum rex Arus legatos mittit.
3750. Ptolemæus Epiphanes filius Philopatoris, annis XXIV. Secundus liber Machabæorum apud Judæos hujus temporis gesta continet. Onias sacerdos adsumptis Judæorum plurimis fugit in Ægyptum, & à Ptolemæo honorifice susceptus, accepit eam regionem quæ Heliopoles vocabatur, & concedente rege templum extruxit in Ægypto simile templi Judæorum, quod permansit usque ad imperium Vespasianj annis CCL. Sub occasione igitur Oniæ pontificis infinita examina Judæorum in Ægyptum confugerunt, eo tempore & Cyrenearum multitudine repleta est. Hac autem vel Oniæ vel cæteris fuit causa Ægyptum petendi, quia pugnantibus contra se magno Antiocho & ducibus Ptolemæi, posita in medio Judæa in contraria ludia scindebatur, alijs Antiocho, alijs Ptolemæo faventibus.
3774. Ptolemæus Philometor annis XXXV. Aristobolus natione Judæus, Peripatericus philosophus agnoscut, qui ad Philometorem Ptolemæum explanationem in Moyse commentarios scripsit. Antiochus Epiphanes, qui post Seleucum cognomento Philopatore annis XI. regnavit in Syria, Judæorum legem impugnans, omniaque fordibus idolorum complens, in templo Jovis Olympij simulacrum ponit. Sed & in Samaria super verticem montis Garizi Jovis Peregrini delubrum ædificat, ipsi Samaritanis ut id faceret precantibus. Verum Mathathias sacerdos leges patrias vindicat, adversus Antiochi duces arma corripens, quo mortuo ducatum Judæorum suscepit filius ejus Judas Machabæus, anno CXLVI. regni Græcorum: vicesimo autem Ptolemæi, Olympiade CLV. Qui mox Antiochi duces de Judæa expellens, & templum ab idolorum imaginibus emundans, patrias leges post triennium suis civibus reddidit. Unde post secessum Oniæ sacerdotis in Ægyptum, de quo supra diximus, & motem Alchimi, qui effugato Onia Pontificatum indignus invadere tentabat, omnium favore Judæorum Machabæo sacerdotium decernitur, quod post mortem ejus frater Jonathas sortitus, XIX. annos summa ministravit industria.
3809. Ptolemæus Evergetes annis XXI. Jonathas dux Judæorum & pontifex cum Romanis & Spartiatis amicitias facit, quo à Tripitone interfecto, in sacerdotium frater Simon assumitur, anno regni Evergetis VII. quod VIII. annis strenue gerens filio Joanni reliquit. Hic adversus Hircanos bellum gerens Hircani nomen accepit, & à Romanis jus amicitia postulans, decreto senatus inter amicos relatus est. Samariam, quæ nostro tempore Sebaste vocatur, obsequio captam solo coarctavit, quam postea Herodes instaurans Sebaste in honorem Augusti appellari voluit.
3838. Ptolemæus Physcon, qui & Soter, annis XVII. Cicero Arpini nascitur matre Helvia, patre equestris ordinis ex regio Vofcorum genere, Hircano in pontificatum, quem ipse XXVI. annis tenuit, Aristobolus annum unum succedit, qui rex pariter & pontifex primus apud Judæos diadematis sumplit insigne post 484. annos Babylonicæ captivitatis, post quem regnavit Jannæus, cognomento Alexander, annis XXVII. qui pontificatum quoque admittitans, crudelissime civibus præfuit.
4855. Ptolemæus qui & Alexander, annis X. Hujus anno VII. Syria in Romanam ditionem cessit capto Philippo & Gabino. Expulsus de regno Ptolemæus Physcon per matrem Cleoparram in Cyprum secedit.
3865. Ptolemæus, qui à matre fuerat ejectus annis VIII. regressus de fuga regnum obtinuit, quia Alexandrum qui ante eum fuerat, ob interfectionem matris cives pepulerant, Sylla Athenientes vastat.
3873. Ptolemæus Dionysius annis XXX. Ab hujus anno quinto Alexandra uxor Alexandri pontificis post mortem ejus regnavit Judæis annis IX. ex quo tempore Judæos rerum confusio & variæ clades oppresserunt. Post cujus mortem Aristobolus & Hircanus filij ejus contra se de imperio dimicantes, occasionem præbere Romanis ut Judæam invaderent. Itaque Pompeius Hierosolymam veniens, capta urbe, & templo referato, usque ad sancta Sanctorum accedit. Aristobolum vincit secum abducit, pontificatum confirmat Hircano, deinde Antipatrum Herodis Afcalonitæ filium procuratorem Palæstina facit, mansitque in pontificatu Hircanus annis XXXIV. Virgilius Maro in pago qui Andes dicitur, haud procul à Mantua nascitur, Pompeio & Crasso Consulibus. Pompeius captis Hierosolymis tributarios Judæos facit. Virgilius Cremonæ studijs eruditur. Cæsar Germanos & Gallos capit, & Britannos quoque, quibus ante eum ne nomen quidem Romanorum cognitum fuerat, victos obsidibus acceptis stipendiaros fecit.
3903. Cleopatra soror Ptolemæi annis XXII. Orto enim bello civili inter Cæsarem & Pompeium, victus Pompeius Alexandriam petit, ibique ab ipso, à quo sperabat auxilia, Ptolemæo percussus interijt: mox Cæsari ubi Alexandriam

- venit, ipse quoque Ptolemæus parare voluit insidias, unde bello ei inlato, victus in illo perijt. Cæsar Alexandria potitus regnum Cleopatra dedit, cum qua consuetudinem stupri habuerat: cuius tertio regni anno ipse primus Romanorum singulare obtinuit imperium, a quo Cæsares Romanorum principes appellati. Cleopatra regio comitatu urbem ingressa.
3910. Cæsar ob insolentiam morum conjurantibus in eum LX. vel amplius Senatoribus equitibusque Romanis in curia confossus interiit, post annos * V. & VI. mensis quàm regnare cepit. Cassius Judæa capta templum spoliat.
3966. Octavianus Cæsar Augustus Romanorum secundus, regnavit annis LVI. & mensibus VI. à quo Augusti appellati reges Romanorum, quorum XV. vivente Cleopatra, XL. & unum postea vixit annos. Undecimo Augusti anno deficiente in Judæa pontificatum principatu, Herodes nil ad eum pertinens, ut potè Antipatri Afcalonitæ & matris Cypridis Arabicæ filius, à Romanis Judæorum suscepit principatum, quem tenuit annos XXXVI. qui ne ignobilis foret & à Judæorum femine argueretur extraneus, combussit libros omnes: quibus nobilitas gentis Judææ in templo servabatur adscripta, ut deficientibus probarentis, & ipse ad hanc pertinere putaretur. Insuper etiam ut suam sobolem regio illorum generi commiseret, projecta Dofide femina Hierosolymitana, quam privatus acceperat uxorem, & nato ex ea filio Antipatro, lociat sibi Mariannem filiam Alexandri, neptem Aristoboli fratris Hyrcani, qui ante eum rex erat Judæorum. Hæc quinque ei genuit filios, quorum duos Alexandrum & Aristobolum ipse necavit in Samaria: nec mora, post etiam matrem illorum, qua nil charius noverat, simili scelere peremit. Et quibus Aristobolus Herodem ex Beronice suscepit filium, quem in Actibus Apostolorum ab angelo percussum legimus. Tertio inter Augustum & Antonium orto bello, quod Antonius, qui Asiam & Orientem tenebat, repudiata sorore Augusti, Cleopatram duxisset uxorem. Antonius & Cleopatra victi, semet interficiunt. A quo tempore quidam primum annum Augusti monarchiæ supputant. Hæstus qui vocabantur Lagida in Ægypto regnaverunt annis CCXCV.
- Sexta 3952. Anno Cæsaris Augusti XLII. à morte verò Cleopatræ & Antonij, quando & Ægyptus in provinciam versâ est anno actas. Olympiadis CXIII. anno tertio: ab urbe autem condita anno DCCLII. id est, eo anno, quo compressis cunctarum per orbem terræ gentium motibus, firmissimamque pacem ordinatione Dei Cæsar composuit, Jesus Christus filius Dei sextam mundi ætatem suo consecravit adventu. Anno imperij Augusti XLVII. Herodes morbo intercutis aquæ & scabentibus toto corpore vermibus miserabiliter & dignè moritur, pro quo substitutus ab Augusto filius ejus Archelæus, regnavit annis IX. id est, usque ad ipsius Augusti finem. Tunc enim non ferentibus ultra, sed accusantibus apud Augustum ferocitatem ejus Judæis, in Viennam urbem Galliæ relegatur, & ad minuendam Judaici regni potentiam, insolentiamque domandam, quatuor fratres ejus pro eo sunt Tetrarchæ creati, Herodes, Antipater, Lylas & Philippus: quorum Philippus & Herodes, qui Antipas prius nuncupabatur, etiam vivente Archelæo Tetrarchæ fuerant ordinati.
3989. Tiberius privignus Augusti, hoc est, Livie uxoris ejus filius ex superiore genitus conjuge regnavit annis XXIII. Hujus anno XII. Pilatus Judææ procurator ab eodem dirigitur. Herodes Tetrarcha, qui Judæorum principatum tenuit annis XXIV. in honorem Tiberij & matris ejus Livie Tiberiadem condidit & Libiadem.
3981. Anno XV. Imperij Tiberij Dominus post baptismum, quod prædicavit Joannes, mundo regnum cælorum annunciat, peractis à principio mundi secundum Hebræos annis, ut Eusebius in Chronicis suis signat, quatuor millibus: adnotando quod XVI. Tiberij anno principium fuerit LXXXI. Jubilæi, secundum Hebræos. Quare autem nostra supputatio unde viginti minus ponendos æstimaverit annos, facile qui superiora libelli hujus legerit, inveniet. Juxta verò Chronica eadem quæ ipse Eusebius de vera editione, ut sibi videbatur, composuit, anni sunt VMCCXXVIII.
4. Anno XVIII. Imperij Tiberij Dominus sua passione mundum redemit, & prædicatur per Judææ regiones Apostoli, Jacobum fratrem Domini Hierosolymis ordinant Episcopum, ordinant & septem Diaconos, & lapidato Stephano, Ecclesia per regiones Judææ & Samariæ dispergitur. Agrippa cognomento Herodes, filius Aristoboli filij Herodis regis, accusator Herodis Tetrarchæ Romam profectus, à Tiberio in vincula conjicitur, ubi plurimos sibi adscivit ad amicitiam, & maxime Germanici filium Caium.
3993. Caius cognomento Caligula, regnavit annos IV. & mensis X. dies VIII. Hic Herodem Agrippam amicum suum vinculis liberatum, regem Judææ facit, qui permanet in regno annis VII. id est, usque ad quartum Claudij annum: quo ab angelo percussus, successit in regnum filius ejus Agrippa, & usque ad exterminium Judæorum XXVI. annis perseverat. Herodes Tetrarcha & ipse Caii amicitiam petens, cogente Herodiade Romam venit, sed accusatus ab Agrippa etiam Tetrarchiam perdidit, fugiensque in Hispaniam cum Herodiade, merore perijt. Pilatus qui sententiam damnationis in Christum dixerat, tantis irrogante Caio angoribus coarctatus est, ut sua se manu peremerit. Caius in deos se referens, Judæorum loca sancta fordisibus idolorum prophanat. Marcus in Judæa prædicans Evangelium scripsit.
4007. Claudius annos XIV. mensis VII. dies XXVIII. Petrus Apostolus cum primus Antiochenam fundasset Ecclesiam, Romam pergit, ibique XXV. annis cathedram tenet episcopalem, id est, usque ad ultimum Neronis annum. Marcus Evangelium quod Romæ scriperat, Ægypto Petro mittente prædicat. Quarto Claudij anno fames gravissima, cuius Lucas meminit, facta est. Eodem anno ipse Britanniam adiens, quam neque ante Julium Cæsarem, neque post eum quisquam attingere ausus fuerat, sine ullo prælio ac sanguine intra paucissimos dies plurimam insulæ partem in ditionem recepit. Orcadas etiam insulas Romano adjecit imperio. ac sexto quam profectus erat mense, Romam redijt. Nono regni sui anno Judæos tumultuantes Roma expulit, quod & Lucas refert. Sequenti anno fames maxima Romam corripit.
4021. Nero annos XIV. mensis VII. dies XXVII. Hujus secundo anno Festus Judææ procurator successit Felici, à quo Paulus Romam victus mittitur, & biennium in libera manens custodia: post hæc ad prædicandum mittitur, necdum Nerone in tanta erumpente scelera, quanta de eo narrat historia. Jacobus frater Dominicum XXX. annis Hierosolymorum rexisset Ecclesiam, septimo Neronis anno lapidatur à Judæis vindicantibus in illo, quod Paulum interficere nequiverunt. Festo in magistratu Judææ succedit Albinus, Albino Florus, Cujus luxuriam & avaritiam cæteraque flagitia non ferentes Judæi, contra Romanos rebellaverunt, adversum quos Vespasianus magister militiae transmisus, plurimas urbes Judææ cepit. Primus Nero super omnia scelera sua etiam Christianos persequitur, quorum eximios Romæ, Petrum cruce, Paulum occidit gladio. Hic in re militari nihil omnino ausus, Britanniam pene amittit: nam duo sub eo nobilissima oppida illic capta atque everfa sunt.
- Prima 4031. Vespasianus annos IX. mensis XI. dies XXII. Hic apud Judæam Imperator ab exercitu appellatus, & bellum Tito filio commendans, Romam per Alexandriam proficiscitur: qui Titus secundo anno Judææ regnum subvertit, templumque solo stravit, post annos primæ ædificationis ejus MLXXXIX. Consummatum est hoc bellum annis IV. duobus quidem Nerone vivente, & duobus alijs postea. Vespasianus inter alia magnorum operum in privata adhuc vita in Germaniam, & deinde in Britanniam à Claudio missus, tricies & bis cum hoste confixit. Duas validissimas gen-

- tes, XX. oppida, infulam Vectam Britannia proxima, Imperio Romano adject. Colofus erigitur, habens altitudinis pedes CVII.
4031. Titus annos II. menses II. vir omnium virtutum genere mirabilis, aded ut amor & delicta humani generis diceretur, hic amphitheatrum Romæ ædificat, & in dedicatione ejus V. ferarum millia occidit.
4035. Domitianus frater Tiri junior annos 16. menses 5. hic secundus post Neronem Christianos persequitur: sub quo Apostolus Joannes in Pathmum infulam relegatus est. Et Flavia Domicilla, Flavij Clementis consulis ex fore re neptis, in infulam Pontianam ob fidei testimonium exiliatur. Qui & ipsum Joannem fertur in ferventis olei dolium misisse, sed Joannem tam immunem redisse à pœnis, quàm à corruptione carnis manebat semper immunis.
4049. Nerva annum I. menses IV. dies VIII. hic primo edicto suo cunctos exules revocavit, unde & Joannes Apostolus hac generali indulgentia liberatus, Ephesum rediit. Et quia concussam se absente per hæreticos vidit Ecclesiam fidem, confestim hanc descripta in Evangelio suo verbi Dei æternitate stabilivit.
4050. Trajanus annos XIX. menses VI. dies XV. Joannes Apostolus sexagesimo octavo anno post passionem Domini, ætatis autem suæ nonagesimo octavo Ephesi placida morte quievit. Traiano adversum Christianos persecutionem movente, Simeon qui & Simon filius Cleophae, Hierosolymorum Episcopus crucifigitur: & Ignatius Antiochia Episcopus Romanam perductus, bestijs traditur. Alexander quoque Romanæ urbis Episcopus martyrio coronatur, & septimo ab urbe miliario via Nomentana ubi decollatus est, sepelitur. Plinius Secundus Novocomensis orator & historicus insignis habetur, cujus plurima ingenij opera extant: Pantheum Romæ quod Domitianus fecerat, fulmine concrematum: cui nomen inde datum est, quod omnium deorum sit ipsa domus habitaculum, Judæi per diversas terrarum partes seditionem moventes, digna cæde sternuntur. Traianus Romani Imperij, quod post Augustum defensam magis fuerat quàm nobiliter ampliatum, fines longe lateque diffudit.
4069. Adrianus consobrinx Traiani filius annos XXI. hic per Quadratum discipulum Apostolorum, & Aristidem Atheniensem, virum fide sapientiaque plenum, & per Serenum Granium legatum, libris de Christiana religione compositis instructus, præcepit per epistolam Christianos sine objectu criminum non damnari. Idem Judæos secundo rebelles ultima cæde perdomuit, etiam introeundi eis Hierosolymam licentia ablata, quam ipse in optimum statum murorum extructione reparavit, & Æliam vocari de nomine suo præcepit. Idem eruditissimus in utraque lingua Bibliothecam Athenis, miri operis extruxit. Hierosolymæ primus ex gentibus constituitur Episcopus Marcus, cessantibus his qui fuerant ex Judæis, qui sunt numero XV. & præterierunt à passione Domini per annos ferè C. & VII.
4090. Antoninus cognomento Pius, cum filijs suis Aurelio & Lucio annos XXII. menses III. Justinus philosophus librum pro Christiana religione compositum Antonino tradidit, benignumque eum erga Christianos homines fecit. Qui non longè post suscitante persecutione Crescente Cynico pro Christo sanguinem fudit sub Pio Romæ Episcopo. Hermes scripsit librum qui dicitur Palloris, in quo præceptum Angeli continet, ut Pascha die dominico celebraretur. Polycarpus Romam veniens, multos ab hæretica labe castigavit, qui Valentini & Cerdonis fuerant nuper doctrina corrupti.
4112. M. Antoninus Verus cum fratre Lucio Aurelio Commodo annos XVI III. mensem unum. Hi primum æquo jure imperium administraverunt, cum usque ad hoc tempus singuli Augusti fuerint: bellum deinde contra Parthos admirabili virtute & felicitate gesserunt. Persecutione orta in Asia Polycarpus & Pionius fecere martyrium: in Gallia quoque plurimi gloriose pro Christo sanguinem fudere. Nec multo post vindex scelerum lues multas late provincias, Italiam maximè Romamque vastavit. Defuncto Commodo fratre, Antoninus Commodum filium suum consortem regni facit. Antonino Imperatori Melito Asianus Sardinensis Episcopus Apologeticum pro Christianis tradidit, Lucius Britannia rex missa ad Eleutherium Romæ Episcopum epistola, ut Christianus efficiatur imperator: Apollinaris Asianus Hierapoli, & Dionysius Corinthi clari habentur Episcopi.
4131. L. Antoninus Commodus post mortem patris regnavit annos XIII. hic adversum Germanos bellum feliciter gessit, cæterum ipse per omnia luxuria & obscœnitati mancipatus nihil paternæ virtutis & pietatis simile gessit. Irenæus Episcopus Lugdunenlis insignis habetur, Commodus Imperator Colossi capite sublato suæ imaginis caput ei justit imponi.
4144. Ælius Pertinax menses VI. hic Juliani jurisperiti scelere occiditur in palatio, quem mense septimo postquam ceperat imperare Severus apud pontem Milvium bello victum interfecit. Victor decimus tertius Romæ Episcopus datis late libellis constituit Pascha die Dominico celebrari, sicut & prædecessor ejus Eleutherius à XV. luna primi mensis, usque in XXI. Cujus decretis favens Theophilus Cæsareæ Palæstina Episcopus, scripsit adversus eos qui decima quarta luna cum Judæis Pascha celebrant, cum cæteris qui in eodem Concilio aderant Episcopis Synodicam, & valde utilem epistolam.
4145. Severus Pertinax annos XVIII. Clemens Alexandrina Ecclesie presbyter, & Panthenus Stoicus philosophus in disputatione dogmatis nostri disertissimi habentur. Narcissus Hierosolymorum Episcopus, & Theophilus Cæsariensis, Polycarpus quoque & Bachylus Asianæ provinciæ Episcopi insignes habentur. Persecutione in Christianos facta plurimi per diversas provincias, inter quos & Leonides pater Origenis martyrio coronati sunt. Clodio Albino, qui se in Gallia Cæsarem fecerat, apud Lugdunum interfecto, Severus in Britannias bellum transfert, ubi ut receptas provincias ab incursione barbarica faceret secutiores, magnam fossam firmissimumque vallum crebris insuper turribus compunitum per CXXXII. millia passuum à mari usque ad mare duxit, & Eboraci obiit. Perpetua & Felicitas apud Carthaginem Africa in castris bestijs deputatæ pro Christo Nonis Martijs.
4163. Antoninus cognomento Caracalla Severi filius annos VII. Alexander Episcopus Cappadocia, cum desiderio locorum sanctorum Hierosolymam venisset, vivente adhuc Narcisso ejusdem urbis Episcopo, per senilis ætatis viro, & ipse ibi ordinatur Episcopus, Domino ut id fieri deberet per revelationem movente, Tertullianus Afer Centurionis Proconsularis filius omnium Ecclesiarum sermone celebratur.
4170. Macrinus annum unum, Abgarus vir sanctus regnavit Edessa, ut vult Africanus. Macrinus cum filio Diadumeno, cum quo imperium invasit, apud Archilaidem militari tumulto occiditur.
4171. M. Aurelius Antoninus annos IV. in Palæstina Nicopolis quæ prius Emmaus vocabatur, urbs condita est, legationis industriam pro ea suscipiente Julio Africano scriptore temporum. Hæc est Emmaus, quam Dominus post resurrectionem suo ingressu, sicut Lucas narrat, sanctificare dignatus est. Hippolytus Episcopus multorum conditor opusculorum temporum canonem quem scripsit, huc usque perduxit: qui etiam sedecennale Paschæ circulum reperiens, Eusebio, qui super eodem pascha decennovenalem circulum composuit, occasionem dedit.
4175. Aurelius Alexander annis XIII. hic in Mameam matrem suam unice pius fuit, & ob id omnibus amabilis. Urbanus Romæ Episcopus multos nobilium ad fidem Christi & martyrium perduxit. Origenes Alexandria, imo toto

Anno mundi.

4033.

4049. Secunda persecutio.

4050.

4068.

Tertia persecutio.

4090.

4112.

4132. Quarta persecutio.

4145.

4146.

4163. Quinta persecutio.

4170.

4171.

4175.

4188.

Anno mundi.	orbe clarus habetur. Denique Mammea mater Alexandri eum audire curavit, & Antiochiam accitum summo honore habuit.	Anno mundi.
4191. Sexta persecutio.	Maximinus annis III. Hic adversus Ecclesiam sacerdotes & clericos, id est doctores, persecutionem exercet, maxime propter Christianam Alexandri cui successerat, & Mammeæ matris ejus familiam: vel præcipue propter Origenem presbyterum. Pontianus & Antherus Romanæ urbis Episcopi martyrio coronati, & in cœmeterio Calixti sunt sepulti.	4188.
4197.	Gordianus annis VI Julianus Africanus inter scriptores Ecclesiasticos nobilis habetur; qui in Chronicis quæ conscripsit, refert se Alexandriam properare, Heraclia opinione celeberrima provocatum, quem & in divinis, & in philosophicis studiis, atque omni Græcorum doctrina instructissimum fama loqueretur. Origenes in Cæsarea Palæstina Theodorum cognomento Gregorium, & Athenodorum adolescentulos fratres, Pontipostea nobilissimos Episcopos divina philosophia imbuit.	4191.
4204.	Philippus cum Philippo filio annis VII. Hic primus Imperatorum omnium Christianus fuit, ac post tertium imperij ejus annum millesimus à conditione Romæ annus expletus est. ita magnificis ludis augustissimus omnium prætorum, hic natalis annus à Christiano Imperatore celebratus est. Origenes adversus quem Celsum Epicureum philosophum, qui contra nos libros conscriperat, octo voluminibus respondit: qui ut breviter dicam, tam scribendi fedulus fuit, ut Hieronymus quodam loco, 5. librorum ejus millia se legisse meminerit.	4197.
4205. Septima persecutio.	Decius anno I. mensibus III. Hic cum Philippus patrem & filium interfecisset, ob odium eorum in Christianis persecutionem movet, in qua Fabianus in urbe Roma martyrio coronatus, sedem sui Episcopatus Cornelio dereliquit, qui & ipse martyrio coronatus est. Alexander Hierosolymorum Episcopus apud Cæsaream Palæstinæ & Antiochia Babylas interficiuntur. Hæc persecutio, ut Dionysius Alexandriæ Episcopus refert, non ex præcepto Imperatoris sumptis exordium, sed anno, inquit, integro principalia prævenit edita minister demonum, qui dicebatur in civitate nostra divinus, superstitiosum contra nos exagritatus vulgus.	4204.
4207.	Gallus cum Volutiano filio annis II. mensibus IV. Hujus Imperij Dionysius Alexandriæ antistes ita meminit: At ne Gallus quidem malum Decij aut videre potuit, aut cavere, sed in eandem lapidem offensionis impexit: cujus cum regnum floreret initio, & cuncta ei ex sententia cederent, sanctos viros, qui pro pace regni ejus Deo summo supplicabant, persecutus est, cum quibus & prosperitatem suam fugavit & pacem, Origenes LXX. ætatis anno non ad integrum impleto deitinctus, & in urbe Tyri sepultus est. Cornelius Romæ Episcopus rogatus à quadam matrona Lucina, corpora Apostolorum de catacumbis levavit noctu, & posuit Pauli quidem via Holtiensis, ubi decollatus est: Petri autem juxta locum ubi crucifixus est, inter corpora sanctorum Episcoporum in templum Apollinis, in monte * Aurelio, in Vaticano Palatii Neroniani, 3. Kalend. Jul.	4205.
Aureo. 4221. Oitava persecutio.	Valerianus cum filio Gallieno annis XV. Hic in Christianis persecutione commota statim à Sapore Perfarum rege capitur, ibique luminibus orbatus fere, ut miserabili confesecit. Unde Gallienus tam claro Dei judicio territus pacem noltris reddidit, sed ob meritum tamen vel propriæ libidinis, vel patemæ theomachia innumera à Barbaris adfurgentibus Romani regni detrimenta sustinuit. Hæc persecutione Cyprianus Carthaginensis Episcopus, cujus doctissima extant opuscula, martyrio coronatur: cujus vitæ & passionis volumen egregium reliquit Pontius Diaconus ejus, qui usque ad diem passionis ejus cum ipso exilium sustinuit. Theodorus, cujus supra meminimus, cognomento Gregorius, Neocæsariæ Ponti Episcopus, magna virtutum gloria claret. E quibus unum est, quod ut Ecclesiæ faciendæ locus sufficeret, montem precibus movit. Stephanus & Xistus Romæ Episcopus martyrium passi.	4207.
4224.	Claudius anno I. mensibus IX. Ille Gothos jam per annos XV. Illyricum Macedoniamque vastantes, superat: ob quæ in curia clypeus ei aureus, & in Capitolio statua aurea collocata est. Marcion discretissimus Antiochenæ presbyter Ecclesiæ, quippe qui in eadem urbe rhetoricam docuerat, adversus Paulum de Samoiata, qui Antiochiæ Episcopus dogmatizabat Christum communis naturæ hominem tantum fuisse, accipientibus notariis disputavit, qui dialogus usque hodie extat.	4222.
4229. Nona persecutio.	Aurelianus annos V. menses VI. Hic cum adversum nos persecutionem movisset, fulmen ante eum magno pavore circumstantium ruit: ac non multo post à militibus occisus est itineris medio, quod inter Constantinopolim & Heracliam est, strata veteris locus Cenotrum appellatur. Eurychianus Romæ Episcopus martyrio coronatus, in cœmeterio Calixti sepelitur, qui & ipse CCCXIII. martyres manu tua sepelivit.	4224.
4230.	Tacitus mentes sex. Quo apud Pontum occiso, obtinuit Florianus imperium diebus 88. & hic apud Tharsium interficitur. Anatholius natione Alexandrinus, Laodiceæ Syriæ Episcopus, philosophorum disciplinam eruditus, plurimo sermone celebratur. Cuius ingenij magnitudo de libro quem super pascha composuit, & de decem libris Arithmetica: institutionis potest aperitissime cognosci. Infana Manichæorum hæresis his temporibus oritur.	4229.
4235.	Probus annis sex, mensibus IV. Hic Gallias jam dudum à barbaris occupatas, per multa & gravia prælia, deletis tandem hostibus ad perfectum liberavit. Secundo hujus anno, ut in Chronicis Eusebij legitur, juxta Antiochenos CCCXXV. annus fuit: juxta Tyrios CCCCLII. juxta Laodiceos CCCXXIV. juxta Edessenos DLXXXVIII. juxta Acalonitas CCCLXXX. secundum Hebræos initium LXXXVI. Jubilei, quod significat annos IV. MCCL. Archelus Mesopotamiæ Episcopus, librum disputationis suæ, quam habuit adversus Manichæum exeuntem de Perse, Syro sermone composuit, qui translatus à Græcis habetur à multis.	4230.
4236.	Carus cum filijs Catino & Numeriano annis II. Caius Romanæ Ecclesiæ fulget Episcopus, qui à Diocletiano martyrium passus est. Phierius presbyter Alexandriæ, sub Theone Episcopo florentissimè populos docuit, & tantam sermonis diversarumque tractatum, qui usque hodie extant, invenit elegantiam, ut Origenes junior vocaretur: vir miræ parimonie, & voluntariæ paupertatis appetitor, qui post persecutionem omni tempore vitæ Romæ versatus est.	4235.
4238. Decima persecutio.	Diocletianus cum Herculio Maximiano annis XX. Carausius sumpta purpura Britannias occupavit. Narseus rex Perfarum Orienti bellum intulit. Quinquegentiani Africam vastaverunt. Ægyptum Achillieus obtinuit. Ob quod Constantius & Galerius Maximinus Cæsares assumuntur in regnum. Constantius privignam Herculij Theodoram accepit, ex qua postea 6. liberos Constantini fratres habuit Galerius filiam Diocletiani Valeriam. Post X. annos per Asclepiodotum Præfectum prætorio Britannia receptæ, XIX. anno Diocletiani ipse in Oriente Maximianus, Herculius in Occidente vastare Ecclesias, affligi, interficique Christianos præcipiunt. Secundo autem persecutionis anno Diocletianus Nicomediæ, Maximianus Mediolani purpuram deposuerunt. Attamen cœpta semel persecutio usque ad septimum Constantini annum fervere non cessat. Constantius XVI. imperij anno, summa mansuetudinis & civilitatis vir, in Britannia diem obiit Eboraci. Hæc persecutio tam crudelis & crebra flagrabat, ut intra unum mensem XVII. millia martyrum pro Christo passa inveniantur. Nam & oceanum limbum transgressa, Albanum, Aaron, & Julium Britannia, cum alijs pluribus viris ac feminis felici cruore damnavit. Passus est hac Pamphilus presbyter, Eusebij Cæsariensis Episcopi necessarius, cujus vitam ipse tribus libris comprehendit.	4238.
4252.	Tertio anno persecutionis, quo & Constantius obiit, Maximinus & Severus à Galerio Maximiano Cæ-	4259.

Anno
mundi.

fare facti, è quibus Maximinus maleficia, & stupra sua Christianorum persecutionibus accumulata. Passus est ea tempestate Petrus Alexandria Episcopus, cum pluribus Aegypti Episcopis. Lucianus quoque vir moribus, & continentia, & eruditione præcipuus, Antiochenus presbyter passus est, & Timotheus Romæ X. Kalendas Julias.

Anno
mundi.

4259. Constantinus Constantii ex concubina Helena filius, in Britannia creatus Imperator, regnavit annis XXX. & mensibus X. Ab anno persecutionis quarto Maxentius Herculi Maximiniani filius Romæ Augustus appellatur. Licinius Constantiæ fororis Constantini vir, Carnunti Imperator creatur. Constantinus de persecutore Christianus efficitur. In Nicæno Concilio fides Catholica exponitur, anno post Alexandrum DCXXXVI. die mensis secundum grecos Desij nono decimo, quod ex X. Kalendarum Juliarum, Consulatu Paulini & Juliani VVCC. Constantinus fecit Romæ, ubi baptizatus est, basilicam beati Joannis Baptista, quæ appellata est Constantiniana. Item basilicam beato Petro in templo Apollinis: necnon & beato Paulo; corpus utriusque ære Cyprio circumdans quinque pedes grosso. Item basilicam in palatio Soloriano, vel potius Sessoriano, quæ cognominatur Hierusalem, ubi de ligno crucis Domini posuit. Item basilicam sanctæ martyris Agnes, ex rogatu filia suæ: & baptisterium in eodem loco, ubi & baptizata est foror ejus Constantia cum filia Augusta. Item basilicam beato Laurentio martyri, via Tiburtina in agro Verano. Item basilicam via Labicana inter duos lauros beato Petro & Marcellino martyribus: & Mausoleum, ubi matrem suam posuit in sarcophago purpureo. Item basilicam in civitate Hostia juxta portum urbis Romæ, beatorum Apostolorum Petri & Pauli, & Joannis Baptista. Item basilicam in civitate Albanensi S. Joannis Baptista. Item basilicam in urbe Neapoli. Item Constantinus Depranam Bithyniæ civitatem in honorem martyris Luciani ibi conditi instaurans, ex vocabulo matris suæ Helenopolim nuncupavit. Idem urbem nominis sui statuens in Thracia sedem Romanæ imperij, & totius caput orientis esse voluit. Idem statuit citra ullam hominum cædem Paganorum templa claudi.
4289. Constantius cum Constantino & Constante fratribus, annos XXIV. menses V. dies XIII. Jacobus Nisibenus Episcopus cognoscitur, ad cujus preces sæpe urbs discrimine liberata est. Impietas Arrianorum Constantij regis fulta præsidio, exilijs, carceribus, & varijs afflictionum modis primum Athanasium, deinde omnes non suæ partis Episcopos persecuta est. Maximinus Trevirorum Episcopus clarus habetur, à quo Athanasius Alexandria Episcopus, cum à Constantio quareretur ad penam, honorificè susceptus est. Antonius monachus CV. ætatis anno in eremo moritur. Reliquiæ Apostoli Timothei Constantinopolim in vestra. Constantio Romam ingresso, ossa Andrea Apostoli & Lucæ Evangelistæ, à Constantinopolitanis miro favore suscepta. Hilarius Pictaviensis Episcopus, qui pulsus ab Arrianis in Phrygia exulaverat, cum apud Constantinopolim librum pro se Constantio potrexisset, ad Gallias redit.
4313. Julianus annos II. menses VIII. Julianus ad idolorum cultum conversus, Christianos persequitur. Pagani apud Sebasten Palæstinae urbem sepulchrum Joannis Baptista invadunt, ossa dispergunt, eadem rursum collecta & cremata, latius dispergunt. Sed Dei providentia asserere quidam ex Hierosolymis monachi, qui mixti colligebantur quæcunque ipsi poterant ablata, ad patrem suum Philippum pertulerunt. Ille confestim hæc (suprà se enim ducebat tantum thesaurum proprijs servare vigilijs ad pontificem maximum, tunc Athanasium per Julianum diaconum suum mittit. Quæ ille suscepta paucis arbitris, sub cavato sacrarij pariete inclusa prophetico spiritu profutura generationi posteræ conservavit: cujus prælagium sub Theodosio principe per Theophilum ejusdem urbis Episcopum completur, qui destructo Serapis sepulchro, S. Joannis ibidem consecravit Ecclesiam.
4316. Jovianus mensibus VIII. Synodus Antiochiæ à Melitio & suis facta, in qua *ἀποσιτισμὸς καὶ ἀμαρτωλῶν* rejecto, medium inter hæc *ἰσορροπίαν* Macedonianum dogma vindicaverunt. Jovianus lapsu Constantij prædecessoris admonitus, honorificis & officialissimis literis Athanasium requirit, ab ipso formam fidei & Ecclesiarum disponendarum suscepit modum. Sed ejus pia lætaque principia mors immatura corrupit.
4327. Valentinianus cum fratre Valente annis XI. Apollinaris Laodicensis Episcopus multimoda nostræ religionis scripta componit, qui postea à fide devians hæresim sui nominis instituit. Damasus Romæ Episcopus fecit basilicam juxta theatrum S. Laurentii, & aliam in Catacumbas, ubi jacuerunt corpora sancta Apostolorum Petri & Pauli. In quo loco platomam ipsam ubi jacuerunt corpora sancta, versibus adornavit. Valens ab Eudoxio Arrianorum Episcopo baptizatus, nostros persequitur. Gratianus Valentiniani filius III. ejus anno Ambianis Imperator factus est. Constantinopoli Apostolorum martyrium dedicatur. Post Auxentij feram mortem Mediolani Ambrosio Episcopo constituto, omnis ad fidem rectam Italia convertitur. Hilarius Episcopus Pictavis moritur.
4331. Valens cum Gratiano & Valentiniano, Valentiniani fratris sui filijs, annis IV. Valens lege data, ut monachi militarent, nolentes fultibus jussit interfici. Gens Hunnorum diu inaccessis reclusa montibus, repentina rabie percita, exarsit in Gothos, eosque sparsim conturbatos ab antiquis sedibus expulit. Gothi transito Danubio, fugientes à Valente sine armorum depolitione suscepti mox per avaritiam Maximi ducis fame ad rebellandum coacti sunt, victoque Valentis exercitu per Traciam sese miscentes simul omnia cædibus, incendijs, rapinisque fuderunt.
4337. Gratianus cum fratre Valentiniano annis VI. Theodosius à Gratiano Imperator creatus, maximas illas Scythias gentes, hoc est, Alanos, Hunos & Gothos magnis multisque prælijs vincit: cujus concordiam non ferentes Ariani, post XL. annos Ecclesias quas vituere, reliquerunt. Synodus CL. Patrum congregatur urbe Augusta adversus Macedonianum sub Damaso Romæ Episcopo. Theodosius Arcadium filium suum consorem facit imperij, à secundo Gratiani anno ipso sexies & Theodosio Coss. Theophilus paschalem computum scribit. Maximus, vir quidem strenuus & probus, atque Augusto dignus, nisi contra sacramenti fidem per tyrannidem emerisset, in Britannia invitatus prope emedum ab exercitu Imperator creatus, in Galliam transfijt, ibique Gratianum Augustum dolis circumventum apud Lugdunum occidit, fratremque ejus Valentinianum Italia expulit: qui tamen justissimam cum matre sua Justina penam luit exilijs, quæ & ipsum Arriana polluit hæresis, & eminentissimam Catholicæ fidei arcem Ambrosium perfida obsidione vexavit, nec prius quam prolatis beatorum Gervasij & Protasij martyrum Deo revelante reliquijs incorruptis, nefanda cæpta deseruit.
4348. Theodosius, qui Gratiano vivente VI. annis jam orientem tegebat, post mortem ejus regnat annis XI. ipse & Valentinianus, quem Italia expulsum benigne susceperat. Maximum tyrannum tertio ab Aquileia lapide interficiunt: qui quoniam Britanniam omni penè armata juventute, copijsque militaribus spoliaverat, quæ tyrannidis ejus vestigia secuta in Gallias, nunquam ultra domum rediere. Videntes transmarinæ gentes se villimæ, Scotorum à Circio, Pictorum ab Aquilone destitutam milite ac defensore insulam, adveniunt, & vastatam direptamque eam multos per annos opprimunt. Hieronymus sacra interpres historiarum librum, quem de illustribus Ecclesiæ viris scribit, usque ad decimum quartum totius imperij Theodosij annum perduxit.
4361. Arcadius filius Theodosij cum fratre Honorio annis XII. Corpora sanctorum Abacuc & Michæ Prophetarum divina revelatione produntur. Gothi Italiam, Vandali atque Alani Gallias aggrediuntur. Innocentius Romæ Episcopus

dedi-

Anno mundi. 4376. Sic tertio Lucianus.

ob pulvere

4376.

4402. junctis.

4409.

4426.

Odoacer legit Casiodorus Senator.

4471.

dedicavit Basilicam Gervasij & Protasij martyrum beatissimorum, ex devotione testamenti cujusdam illustis feminae Vestinae. Pelagius Brito Dei gratiam impugnat.

Honorius cum Theodosio minore, fratris sui filio, annis XV. Halaricus rex Gothorum Romam invasit, partemque ejus cremavit incendio, IX. Cal. Septemb. anno conditionis ejus 1164. ac sexto die quam ingressus fuerat, deprædata urbe egressus est. Lucianus presbyter, cui revelat Deus septimo Honorij principis anno, locum sepulchri & reliquiarum beati protomartyris Stephani, & Gamalielis ac Nicodemi, qui in Evangelio & in Actibus Apostolorum leguntur, scripsit ipsam revelationem græco sermone ad omnium Ecclesiarum personam. Quam revelationem Avitus presbyter, homo Hispanus genere, in latinum vertit eloquium, & adjecta epistola sua per Orosium presbyterum occidentalibus dedit. Qui etiam Orosius ad loca sancta perveniens, quo eum Augustinus ad Hieronymum pro discenda animæ ratione miserat, reliquias B. Stephani accepit, & patriam reversus primus intulit occidenti. Britanni Scotorum Picorumque infestationem non ferentes Romam mittunt, & sui subjectione promissa contra hostem auxilia flagitant, quibus statim missa legio magnam barbarorum multitudinem sternit, ceteros Britannia finibus pellit, ac domum reverſura præcepit socijs * ad arcendos hostes murum trans insulam inter duo maria statuere, qui absque artifice magistro magis cespice quam lapide factus nil operantibus profuit. Nam mox ut discessere Romani, adveſtus navibus prior hostis, quasi maturam segetem obvia quæque sibi cædit, calcatur, devoratur. Iterum petiti auxilia Romani advolant, & cæsum hostem trans maria fugant, conjunctisque sibi Britannis murum, non terra ut ante * pulvereum, sed saxo solidum inter civitates, quæ ibidem ob metum hostium fuerant factæ, à mari usque ad mare collocant. Sed & in litore meridiano maris, quia & inde hostis timebatur, turris per intervalla ad prospectum maris statuunt, sic valedicunt socijs tanquam ultra non reverſuri. Bonifacius Romæ Episcopus, fecit oratorium in cœmiterio sanctæ Felicitatis, & ornavit sepulchrum ejus, & S. Sylviani. Hieronymus presbyter obiit duodecimo Honorij anno, pridie Cal. Octob. anno suæ 91.

Theodosius minor Arcadij filius annis viginti & sex. Valentinianus junior Constantij filius Ravennæ Imperator creatur. Placidia mater ejus Augusta nuncupatur. Effera gens Vandalorum, Alanorum, & Gothorum, ab Hispania ad Africam transiens, omnia ferro, flamma, rapinis, simul & Ariana impietate fœdavit. Sed B. Augustinus Hipponensis Episcopus, & omnium doctor eximius Ecclesiarum, ne civitatis suæ ruinam videret, tertio obſidionis ejus mense migravit ad Dominum, v. Calendas Septembris, cum vixisset annis septuaginta sex: in clericatu autem, vel Episcopatu annos ferme quadraginta compleſset. quo tempore Vandali capta Carthagine, Siciliam quoque deleverunt. Cujus captivitates Paschafinus Lilybitanus antistes in epistola, quam de ratione paschali Papæ Leoni scripsit, meminit. Ad Scotos in Christum credentes, ordinatus à Papa Celeſtino, Palladius I. Episcopus mittitur. Anno Theodosij octavo, recedente à Britannia Romano exercitu, cognita Scoti & Picti reditus denegatione, redeunt ipsi, & totam ab Aquilone insulam pro indigenis murotenens capeſſunt. Nec mora, cæsis, captis, fugatis custodiibus muri, & ipſo interrupto etiam intra illum crudelis prædo grassatur. Mittitur epistola lachrymis arumnisque referta ad Romanæ potestatis virum. Etiam ter cœnſulem: vicelimo tertio Theodosij principis anno, petens auxilium, nec impetrat. Interea fames dira ac famoſissima profugos infestat, qua coacti quidam hostibus dedere manus. Alij de montibus, speluncis ac saltibus strenuè repugnabant, ac strages hostibus dabant. Revertuntur Scoti domum, post non multum tempus reverſuri. Picti extremam inutile partem tum primum & deinceps inhabitaturi detinent. Famem præſatam magna frugum opulencia, opulentiam luxuria & negligentia, negigentia lues acerrima, & acrior mox hostium novorum, id est, Anglorum, plaga secuta est: quos illi unanimi consilio cum rege suo Wertigerno quasi defensores patriæ ad se invitandos elegerunt: sed exceptos mox impugnatotes atque expugnatores senserunt. X. filius Romæ Episcopus, fecit basilicam sanctæ Mariæ matris Domini, quæ ab antiquis Liberi cognominabatur. Eudoxia uxor Theodosij principis ab Hierosolymis remeavit, beatissimi Stephani primi martyris reliquias, quæ in basilica sancti Laurentij politæ venerantur, secum deferens. Bleda & Attila fratres, multarumque gentium reges Illyricum Thraciamque depopulati sunt.

Martianus & Valentinianus anni septem. Gens Anglorum sive Saxonum Britanniam tribus longis navibus advehitur, quibus dum iter prosperatum domi fama referret, mittitur exercitus fortior, qui junctis prioribus, primo hostes quos petebat, abegit: deinde in socios arma vertens, totam propè insulam ab Orientali ejus plaga, usque ad Occidentalem igni vel ense subegit, conficta occasione, quod pro se militantibus, Britones minus sufficienter stipendia darent. Johannes Baptista caput suum duobus Monachis orientalibus, qui ob orationem venerant Hierosolymam, juxta Herodis quondam regis habitaculum revelat, quod deinceps Emitam Phœnicia urbem perlatum, & digno honore cultum est. Hæresis Pelagiana Britannorum turbat fidem, qui à Gallicanis Episcopis auxilium quærentes, Germanum Altiſiodorensis Ecclesiæ Episcopum, & Lupum Trecaſenum æque Apostolicæ gratiæ antistes, fidei defensores accipiunt: confirmant antistes fidem verbo veritatis simul & miraculorum signis. Sed & bellum Saxonum Picorumque adversus Britones eo tempore junctis viribus susceptum divina virtute retundunt. Cum Germanus ipse dux belli factus, non tubæ clangore alleluja totius exercitus voce ad sidera levato, hostes in fugam vertit immanes: qui deinceps ad Ravennam perveniens, & summa reverentia à Valentiniano & Placidia susceptus, migravit ad Christum: corpus honorifico agamine comitantibus virtutum operibus Altiſiodorum deferretur. Aetius Patricius magna Occidentalis reipublicæ salus, & regi quondam Attilæ terror, à Valentiniano occiditur, cum quo Hesperium eecidit regnum, neque hæcenus valuit relevari.

Leo annos decem & septem. Hic pro Tomo Chalcedonense per universum orbem singulis orthodoxorum Episcopis, singulas consonantesque misit epistolas, quid de eodem Tomo sentirent, rescribi sibi postulans. Quorum adeo consonantia de vera Christi incarnatione suscepit omnium rescripta, ac si uno tempore unoque distante fuissent universa conscripta. Theodoretus Episcopus civitatis, quæ à Cyro Persarum rege condita, Cyriæ nomen habuit, scribit de vera incarnatione Dni salvatoris adversus Eutychem & Dioscorum Alexandria Episcopum, qui humanam in Christo carnem negant. Scripsit & historiam Ecclesiasticam à sine librorum Eusebij usque ad suum tempus, i. e. usque ad Imperium Leonis hujus, sub quo & mortuus est. Victorius jubente Papa Hilario scripsit paschalem circulum DXXXII. annorum.

Zenon annos XVII. Corpus Barnabæ Apostoli, & Evangelium Matthæi ejus stylo scriptum ipſo revelante reperitur. * Odoacer rex Gothorum Romam obtinuit, quam ex eo tempore diutius eorum reges tenuere. Mortuo Theodorico Triarij filio alius Theodoricus cognomento Valamer Gothorum suscepit regnum, qui utranque Macedoniam Thessaliamque depopulatus est, & plurima regiæ civitatis loca igne succendens, Italiam quoque infestus occupavit. Honorius rex Vandalorum Arianus in Africa exulatis diffugatisque, plus quam CCCXXXIV. Episcopis Catholicis Ecclesiæ eorum clauſit, plebem varijs affecit supplicijs, & quidem innumeris, manus abſcindens, linguas præcidit, nec tamen loquelam Catholicæ confessionis eripere potuit. Britones duce Ambrosio Aureliano viro modesto, qui solus forte Romanæ gentis Saxonum cædi superſuerat, occisus in eadem parentibus purpura indutus, victorem eorum gentem provocantes ad prælium, vincunt, & ex eo tempore nunchi, nunchi palmam habuere, donec advena potentior tota per longum potiretur insula.

Anastatius annos XXVIII. Thrasamundus Vandalorum rex Catholicas Ecclesias clauſit, & CCXX. Episcopos

Anno mundi. 4361.

4402.

4409.

4426.

4443.

4443.

exilio

- exilio Sardiniam misit. Symmachus papa inter multa Ecclesiarum opera, quae vel à fundamentis creavit, vel pristina renovavit, ad B. Petrum, & B. Paulum, & B. Laurentium pauperibus habitacula construxit, & omni anno per Africam vel Sardiniam Episcopis qui in exilio erant, pecunias & vestes ministrabat. Anastasius, quia haereticus favens Euthycheis Catholicos infecturus est, divino fulmine perijt.
448. Justinus senior annos IX. Joannes Romanae Ecclesiae pontifex Constantinopolim veniens, ad portam quae vocatur Aurea, populorum turbis ei occurrentibus, in conspectu omnium roganti caeco lumen reddidit, qui dum rediens Ravennam venisset, Theodoricus cum comitibus carceris afflictione peremit, invidia ductus, quia Catholicae pietatis defensor Justinus cum honorifice suscepisset, quo anno, id est, Consulatu Probi junioris & Symmachum Patritium Ravennae occiderat, & ipse anno sequente ibidem subita morte perijt, succedente in regno Athalarico nepote ejus. Hildericus Vandalorum rex, Episcopos ab exilio reverti, & ecclesias instaurare praecipit, post annos LXXIV. haereticae prophanationis. Benedictus abbas virtutum gloria claruit, quas beatus papa Gregorius in libro dialogorum scripsit.
448. Justinianus Justinus ex sorore nepos, annos XXXVII. Belizarius Patricius à Justiniano in Africam missus, Vandalorum gentem delevit. Carthago quoque anno excessionis suae XCVI. recepta est, pulsus devictisque Vandalis & Gelimeri rege eorum capto Constantinopolim misso. Corpus S. Antonij monachi divina revelatione repertum Alexandriam deferretur, & in Ecclesia B. Baptistae Joannis humatur. Dionysius paschales scribit circulos, incipiens ab anno dominicae incarnationis DXXXII. qui est annus Diocletiani CCXLVIII. post Consulatum Lampadij & Orestis, quo anno Codex Justinianus orbi promulgatus est. Victor quoque Capuanus episcopus librum de pascha scribens, Victorij arguit errores.
452. Justinus minor, annis XI. Narvis Patritius Totilam Gothorum regem in Italia superavit & occidit, qui deinde per invdiam Romanorum, pro quibus multa contra Gothos laboraverat, accusatus apud Justinum & conjugem ejus Sophiam, quod servitio premeret Italiam, secessit Neapolim Campaniae, & scripsit genti Longobardorum, ut venirent & possident Italiam. Joannes Romanae Ecclesiae pontifex, Ecclesiam Apostolorum Philippi & Jacobi, quam praedeceffor ejus Pelagius caeperat, fecit & dedicavit.
453. Tiberius Constantinus annos VII. Gregorius tunc Apocriarius, in Constantinopoli, post Romanus Episcopus, libros expositionis in Job condidit, & Eutychem ejusdem urbis Episcopum in fide nostrae resurrectionis errante Tiberio praesente convicit: ita ut ipse Augustus librum ejus, quem de resurrectione scripsit, suis quoque Catholicis allegationibus destruens, deliberaret flammis cremari debuisset. Docebat enim eutychem corpus nostrum in illa resurrectionis gloria impalpabile, & ventis aereque subtilius esse futurum, contra illud dominicum: Palpate & videte, quia spiritus carnem & ossa non habet, sicut me videtis habere. Gens Longobardorum comitante fame & mortalitate omnem invadit Italiam, ipsamque Romanam vastatrix obsidet urbem, quibus tempore illo rex praerant Albuinus.
457. Mauritius annos XXI. Hirmingildus Levigildi Gothorum regis filius, ob fidei Catholicae confessionem inexpugnabilem, à patre Ariano regni privatus infusus, & in carcerem ac vincula projectus, ad extremum nocte sancta dominicae resurrectionis securi in capite percussus, regnum caeleste pro terreno rex & martyr intravit. Cujus frater Richardus mox ut regnum post patrem accepit, omnem Gothorum cui praerant gentem instantem Leandro Hispanitano Episcopo, qui & Hirmingildum docuerat, Catholicam convertit ad fidem. Gregorius Romanae Ecclesiae pontifex & doctor eximius, anno Maurij imperij XIII. Indictione decimatercia, Synodum Episcoporum XXIV. ad corpus beati Apostoli Petri congregans, de necessarijs Ecclesiae decernit. Idem missis Britanniam Melito, Augustino & Joanne, & alijs pluribus cum eis monachis timentibus Deum, ad Christum Anglos convertit: et quidem Edilbertus mox ad Christi gratiam convertit cum gente Cantruariorum cui praerant, proximisque provincijs, etiam Episcopum doctoremque suum Augustinum, sed & ceteros sacros antistites Episcopali sede donabat. Porro gentes Anglorum ab Aquilone Uubri fluminis sub regibus Ellæ & Edilfrido sitae, nec dum verbum vite audierant, Gregorius XVIII. anno Maurij, Indictione IV. scribens Augustino, Londini quoque & Eboraci Episcopos, accepto à sede Apostolica pallio Metropolitanos esse debere decernit.
457. Phocas annos VIII. Hujus secundo anno, Indictione VIII. Gregorius papa migravit ad dominum. Hic rogante papa Bonifacio statuit sedem Romanae & Apostolicae Ecclesiae caput esse omnium Ecclesiarum, quia Ecclesia Constantinopolitana primam se omnium Ecclesiarum scribebat. Idem alio papa Bonifacio petente, iussit in veteri Fano quod Pantheon vocabatur, ablatis idololatriae fordibus Ecclesiam beatæ semper virginis Mariae, & omnium martyrum fieri: ut ubi quondam omnium non deorum, sed demoniorum cultus agebatur, ibi deinceps omnium fieret memoria sanctorum. Perse adversus rempublicam gravissima bella gerentes, multas Romanorum provincias & ipsam Hierosolimam auferunt, & destruentes Ecclesias, sancta quoque prophanantes inter ornamenta locorum vel sanctorum vel communium quae abstulere, etiam vexillum dominicae crucis abducunt.
459. Heraclius annos XXV. Anastasius Persa Monachus nobile pro Christo Martyrium patitur, qui natus in Perside magicas à patre puer artes discerat, sed ubi à captivis Christianis Christi nomen acceperat, in eum mox animo toto conversus relicta Perside, Calcedoniam Hierapolimque Christum querens, ac deinde Hierosolimam perit, ubi accepta baptismatis gratia, quarto ab eadem urbe militario monasterio abbatis Anastasij intravit, ubi VII. annos regulariter vivens, dum Caesaream Palaestinae orationis gratia venisset, captus à Persis, & multa diu verbera inter carceres & vincula Marzabana iudice perpeffus est: tandem mittitur Persidem ad regem eorum Chosroem, à quo tertio per intervalla temporis verberatus, ad extremum una suspensus manu per tres horas diei, sic decollatus cum alijs LXX. martyrium complevit. Mox tunica ejus indutus quidam de moniacis curatus est. Interea superveniens cum exercitu Heraclius princeps, superatis Persis, Christianos qui erant captivati reduxit gaudentes. Reliquiae beati martyris Anastasij primo monasterium suum, deinde Romam advectae, venerantur in monasterio B. Pauli Apostoli, quod dicitur ad aquas Salvias. Anno Heraclij regni XVI. Indictione XV. Edwius excellentissimus rex Anglorum in Britannia transumbranae gentis ad aquilonem, praedicante Paulino Episcopo, quem miserat de Cantia venerabilis Archiepiscopus Justus, verbum salutis cum sua gente suscepit, anno regni sui XI. adventus autem Anglorum in Britanniam plus minus annos CLXXX. eique Paulino sedem Episcopatus Eboraci donavit, cui profecto rei in auspiciis venturae fidei & regni caelestis, potestas quoque terreni creverat regni, ita ut universos Britanniae fines, quod nemo Anglorum ante eum, qua vel ipsorum vel Brittonum gentes habitabant sub ditione acciperet. Eo tempore exortum apud Scotos in observatione paschae errorem quartadecimanorum honorius papa per epistolam redarguit, sed & Joannes qui successori ejus Severino successit, cum adhuc esset electus in Pontificatum, pro eodem pascha eis simul & pro pelagianahæresi, quae apud eos reviviscebat, scripsit.
459. Heraclonas cum matre sua Martina annis II. Cyrus Alexandriae, Sergius & Pyrrhus regiae urbis Episcopi, Acephalorum haesim instaurantes, unam operationem in Christo divinitatis & humanitatis, unam voluntatem dogmatizant. E quibus Pyrrhus ijs temporibus, i. sub Theodoro papa Romam veniens ex Africa, ficta, ut post apparuit, potentia obtulit eidem papa, praesente cuncto clero & populo, libellum cum sua subscriptione, in quo condemnarentur

Anno
mundi.

4593.

omnia quæ à se vel à decessoribus suis scripta vel acta sunt adversus Catholicam fidem. Unde & benignè susceptus est ab eo quasi regie Pontifex civitatis. Sed quia reversus domum repetijt, & errorem domesticum, memoratus papa Theodorus advocatis cunctis sacerdotibus & clero in Ecclesiam B. Petri Apostolorum principis, condemnavit eum sub vinculo anathematis.

Anno
mundi.

4594.

Constantinus filius Heraclij mensibus VI. Pyrrhi successor Paulus non tantum vesana doctrina, sicut decessores ejus, sed & aperta persecutione Catholicos cruciat, Apocristarios sanctæ Ecclesiæ Romanæ, qui ad ejus correctionem missi fuerant, partim carceribus, partim exilijs, partim verberibus afficiens. Sed & altare eorum in domo Placidie sacratum, in venerabili oraculo subvertens diripuit, prohibens eos ibidem missas celebrare. Unde & ipse sicut præcessores illius ab Apostolica sede justa depositionis ultione damnatus est.

4594.

Constantinus filius Constantini annis viginti & octo. Hic deceptus à Paulo sicut Heraclius avus ejus à Sergio ejusdem regie civitatis Episcopo, exposuit typum adversus Catholicam fidem, nec unam nec duas voluntates aut operationes in Christo definiens esse confitendas, quasi nihil velle vel operari credendus sit Christus. Unde Martinus Papa congregata Romæ Synodo centum & quinque Episcoporum, damnavit sub anathemate præfatos Cyrum, Sergium, Pyrrhum & Paulum hæreticos. Et post hæc missus ab Imperatore Theodorus Hexarchus, tulit Martinum Papam de Ecclesia Constantiniana, perduxitque Constantinopolim, qui post hæc relegatus Cersonam ibidem vitam finivit, multis in eodem loco virtutum signis usque hodie resurgens. Facta est autem Synodus præfata anno IX. Imperij Constantini, mense Octobri, Indictione VIII. Constantinus princeps Vitaliano Papa nuper ordinato, misit beato Petro Apostolo Evangelia aurea gemmis albis miræ magnitudinis in circuitu ornata, ipse post aliquot annos, id est, per Indictionem VI. veniens Romam, obtulit super altare ipsius pallium auro textile, toto exercitu cum cereis Ecclesiam intrante. Sequenti anno facta est eclipsis solis quam nostra ætas meminit, quasi decima hora diei, V. Nonas Majas. Theodorus Archiepiscopus, & Hadrianus abbas, vir æquè doctissimus, à Vitaliano missi Britanniam plurimas Ecclesias Anglorum doctrinæ Ecclesiasticæ fruge fecundaverunt. Constantinus post plurimas & inauditas depredationes provincijs factas occisus in balneo perijt, Indictione XII. Nec longo post tempore etiam Vitalianus Papa cælestia regna petijt.

4622.

4639.

Constantinus filius Constantini superioris regis annis XVII. Saraceni Siciliam invadunt, & præda nimia secum ablata, mox Alexandriam redeunt. Agatho Papa extrogatu Constantini Heraclij & Tyberij principum pijsissimorum, misit in regiam urbem legatos suos, in quibus erat Joannes Romanæ Ecclesiæ tunc Diaconus, non longe post Episcopus, pro adunatione faciendâ sanctarum Dei Ecclesiarum. Qui benignissime suscepti à reverendissimo fidei Catholicæ defensore Constantino, iusti sunt remissis disputationibus philosophicis pacifico colloquio de fide vera perquirere, datis eis de bibliotheca Constantinopolitana cunctis antiquorum Patrum quos petebant libellis. Adfuerunt autem & Episcopi CL. præfidente Georgio Patriarcha regie urbis, & Antiochiæ Macario. Et convicti sunt, qui unam voluntatem & operationem asseruebant in Christo falsasse Patrum Catholicorum dicta per plurima. Finito autem conflictu Georgius correctus est. Macarius verò cum suis sequacibus, simul & prædecessoribus Cyro, Sergio, Honorio, Pyrrho, Paulo & Petro anathematizatus, & in locum ejus Theophanius abbas de Sicilia Antiochiæ Episcopus factus. Tantaque gratia legatos Catholicæ pacis comitata est, ut Joannes Portuenfis Episcopus, qui erat unus ex ipsis, dominica octavarum Paschæ missas publice in Ecclesia S. Sophiæ coram principe & Patriarcha latine celebraret. Hæc est sexta Synodus universalis Constantinopoli celebrata, & Græco sermone conscripta, temporibus papæ Agathonis, exequente ac residente pijsimo principe Constantino intra palatium suum, simulque legatis Apostolicæ sedis & Episcopis CL. residentibus. Prima enim universalis Synodus in Nicæa congregata est contra Arium, CCCXVIII. patrum, temporibus Julij papæ sub Constantino principe. Secunda in Constantinopoli CL. patrum, contra Macedonium & Eudoxium, temporibus Damasi papæ & Gratiani principis, quando Nestarius eidem urbi est ordinatus Episcopus. Tertia in Epheso CC. patrum contra Nestorium Augustæ urbis Episcopum, sub Theodosio magno principe & papa Cælestino. Quarta in Chalcedone, patrum DCXXX. sub Leone papa, temporibus Martiani principis, contra Eutychen nefandissimorum præfulem monachorum. Quinta item Constantinopoli, temporibus Vigiliij papæ, sub Justiniano principe, contra Theodorum & omnes hæreticos. Sexta hæc de qua in presenti diximus. Sancta & perpetua virgo Christi Edilthuda filia Annæ regis Anglorum, & primo alteri viro permagnifico, & post Ecfrido regi conjunx data post quam duodecim annos thorum incorrupta servavit maritalem, post reginam sumpto velamine sacro virgo sanctimonialis efficitur. Nec mora etiam virginum mater & nutrix pia sanctarum, accepto in construendum monasterium loco, quem *Æilge vocant, cujus merita vivacia testatur etiam mortua caro, quæ post XVI. annos sepulturæ cum veste qua involuta est, incorrupta reperitur.

4638.

Eylge.

4649.

Justinianus minor filius Constantini annos X. Hic constituit pacem cum Saracenis decennio terra marique. Sed & provincia Africa subjugata est Romano Imperio, quæ fuerat tenta à Saracenis, ipsa quoque Carthagine ab eis capta & destructa. Hic beatæ memorie Pontificem Romanæ Ecclesiæ Sergium, quia erratæ suæ Synodo, quam Constantinopoli fecerat, favere & subscribere noluisse, misso & Zacharia protopatano suo iussit Constantinopolim deportari. Sed prævenit militia Ravennatæ urbis, vicinarumque partium iussa principis nefanda, & eundem Zachariam contumelijs & injurijs ab urbe Roma repulit. Idem papa Sergius ordinavit venerabilem virum Willibordum cognomine Clementem Frisonum genti Episcopum, in qua usque hodie pro æterna patria peregrinus (est enim de Britannia gentis Anglorum) innumera quotidie diabolo detrimenta & Christianæ fidei facit augmenta. Justinianus ob culpam perfidie regni gloria privatus exul in Pontum secedit.

4639.

4652.

Leo annos III. Papa Sergio in sacratio beati Petri Apostoli capsam argenteam, quæ in angulo obscurissimo diutissime jacuerat, & in ea crucem diversis ac pretiosis lapidibus adornatam, domino revelante reperit, de qua tractis IV. Petallis, quibus gemmæ incluse erant, miræ magnitudinis portionem ligni salutaris dominicæ crucis interiori repositam inspexit, quæ ex tempore illo annis omnibus in basilica Salvatoris, quæ appellata Constantiniana, die exaltationis ejus ab omni osculatus, atque adoratur populo. Reverendissimus Ecclesiæ Lindisfarnensis in Britannia, ex anchorita antistes Cuthbertus, rotam ab infantia usque ad senium vitam miraculorum signis inclutam duxit: cujus dum XI. annos maneret corpus humanum incorruptum, post hæc quasi eadem hora defuncti simul cum veste qua tegebatur inventum est sicut in libro de ejus vita de virtutibus, & profa nuper & hexametris versibus scripto, ante aliquot annos ipsi signavimus.

4649.

4659.

Tiberius annos VII. Synodus Aquileiæ facta ob impietatem fidei, quintum universale Concilium suscipere diffidit, donec salutaribus beati Papæ Sergij monitis instructa, & ipsa huic cum cæteris Christi ecclesijs adnuere consentit. Gisulphus dux gentis Longobardorum Beneventi Campaniam igne, gladio & captivitate vastavit, cumque non esset qui ejus impetui resisteret, Apostolicus Papa Joannes, qui Sergio successerat missis ad eum sacerdotibus, ac donatis plurimis, universos redemit captivos, atque hostes domum redire fecit. Cui successit alius Joannes, qui inter multa operum illustrium fecit Oratorium sanctæ Dei genitricis, opere pulcherrimo, intra Ecclesiam beati Apostoli Petri. Herberchtus rex Longobardorum multas cortas & patrimonia alpium Cottiarum, quæ quondam ad jus pertinebant Apo-

4652.

Anno
mundi.

solice sedis, sed à Longobardis multo tempore fuerant ablata, restituit juri ejusdem sedis, & hanc donationem aureis scriptam literis Romam direxit.

4659.

Justinianus secundo cum Tiberio filio annos VI. Hic auxilio Trebelli regis Vulgarorum regnum recipiens, occidit eos qui se expulerant Patrios, & Leonem, qui locum ejus usurpaverat, nec non & successorem ejus Tiberium, qui eum de regno ejectum, toto quo ipse regnabat tempore in eadem civitate in custodia tenuerat. Callinicum verò Patriarcham, eritis oculis misit Romam, & dedit Episcopatum Cyro, qui erat abbas in Ponto, eum que alebat exulem. Hic Constantinum Papam ad se venire jubens, honorifice suscepit, ac remisit, ita ut eum die Dominica missas sibi facere jubens, communionem de manu ejus acceperit; quem prostratus in terra pro suis peccatis intercedere rogans, cuncta Ecclesia privilegia renovavit. Qui cum exercitum mitteret in Pontum, multum prohibente Papa Apostolico ad comprehendendum Philippicum, quem ibi relegaverat, conversus omnis exercitus ad partem Philippici, fecit eum ibidem imperatorem, reversus que cum eo Constantinopolim, pugnavit contra Justinianum, ad duodecim ab urbe miliarium, & victo atque occiso Justiniano, regnum suscepit Philippicus.

4665.

Philippicus anno uno, mensibus sex. Hic eiecit Cyrum de pontificatu, eum que ad gubernandum abbatis jure monasterium suum Pontum redire præcepit. Idem Constantino Papæ misit literas pravi dogmatis, quas ille cum Apostolica sedis Concilio respuit; & hujus rei causa fecit picturas in porticu S. Petri, quæ acta sex sanctorum Synodorum universalium continerent. Nam & hujusmodi picturas cum haberentur in urbe regia, Philippicus jussit auferri, statuitque populus Romanus, ne hæretici imperatoris nomen, aut chartas, aut figuram solidi susciperent; unde nec ejus effigies in Ecclesiam introducta est, nec nomen ad missarum solennia prolatum.

4667.

Anastasius annis III. Hic Philippicum captum oculis privavit, nec occidit. Idem literas Constantino papæ Romam per Scholasticum patrium & Hexarchum Italiae direxit, qui se factorem Catholice fidei, & sancti sexti Concilii prædicatorum esse docuit. Liudbrandus rex Longobardorum donationem patrimonij Alpium Cottiarum, quam Herbechtus rex fecerat; & illi repetierat admonitione venerabilis papæ Gregorij confirmavit. Eberchtus vir sanctus de gente Anglorum, & sacerdotum monachica vita etiam pro cœlesti patria peregrinus exornans, plurimas Scotticæ gentis provincias ad canonicam paschalis temporis observantiam, qua diutius aberraverant, pia prædicatione convertit, anno ab incarnatione Domini DCCXVI.

4670.

Theodosius anno uno. Hic electus in imperatorem, Anastasium apud Niceam civitatem gravi prelio vicit, datoque sibi sacramento, clericum fieri ac presbyterum fecit ordinari. Ipse vero ut regnum accepit, cum esset Catholicus, mox in regia urbe imaginem illam venerandam, in qua sanctæ sex Synodi erant depictæ, & à Philippico fuerant dejectæ, pristino in loco crexit. Tyberis fluvius ad veum suum egressus, multa Romanæ fecit exitia civitatis ut in via lata ad unam & semis staturam exerceceret, atque à porta sancti Petri usque ad pontem * Molvium aquæ descendentes conjungerent. Mansit autem diebus septem, donec agentibus litaniis crebras vibibus, octavo demum die reverit. His temporibus multi Anglorum gentis nobiles & ignobiles, viri & femine, duces & privati, divini amoris instinctu de Britannia Romam venire consueverant; inter quos etiam reverendissimus abbas meus Ceolfrius annos natus septuaginta quatuor, cum esset presbyter annis quadraginta septem. Abbas autem XXXV. ubi Lingonas pervenit, ibi defunctus, atque in Ecclesia beatorum Geminorum martyrum sepultus est, qui inter alia donaria, quæ ad terræ disposuerat, misit Ecclesiæ S. Petri Pandecten, à beato Hieronymo in latinum ex Hebræo vel Græco fonte translatum.

4671.

Leo annis IX. Saraceni cum immenso exercitu Constantinopolim venientes, triennio civitatem obsident, donec civibus multa instantia ad Deum clamantibus, plurimi eorum fame, frigore, pestilentia perirent, ac si pertæsi obsidionis abscederent, qui inde regressi Bulgarorum gentem, quæ est super Danubium bello aggrediuntur; & ab hac quoque victi refugiunt, ac naves reperunt sitas. Quibus cum altum peterent, ingruente subita tempestate, plurimi etiam meritis sive confactis per litorea navibus sunt necati. Liudbrandus audiens quod Saraceni depopulata Sardinia etiam loca fœderent illa, ubi ossa S. Augustini Episcopi propter vastationem Barbarorum olim translata, & honorifice fuerant condita, misit: & dato magno pretio accepit, & transtulit ea in Ticinis, ibique cum debito tanto patri honore recondidit.

4680.

Hæc annorum numero consentiunt Chronica Hermanni Contracti, qui tot annos mundi continere dicit Beda libro majori de Temporibus, sive de ratione temporum.

SCHOLIA IN CHRONICON, SEU LIBRUM DE SEX MUNDI ÆTATIBUS,
quem Beda Anglo-Saxo cognomento Venerabilis, Britannus presbyter, ad sua usque tempora
breviter est complexus, auctore Joanne Noviomago.

EXactam temporum rationem, ut sæpe solet rerum à nostra memoria remotarum, non credo usquam ad unguem extare, neque facile est de his pronuciare: præsertim cum plurimi atque vetusti scriptores ambigant, pauci inter se conveniant; seu ex eo quod regum aliorumque magistratum & dignitatem, per quas computatum est, quorundam obscurior fama fuerit; seu (quod citius crediderim) propter doctorum hominum, qui suis ætatis res observarent ordine annorum, indigentiam. Propterea qui longo temporum intervallo præteriti temporis acta respexerunt, necesse habuerunt conjecturis quisquis suis, hanc rem indagare. ubi dum alias alij sequuntur, sit ut pro hac varietate non omnes inter se conveniant. Sic Eusebius, Orosius & Beda, ab Adam usque ad Caroli imperium, sub quo nos sumus, quod nunc ad XXXVII. annum tenuit anno à Christo nato MDXXXVI. adjectis annis postea actis, fluxerint anni VIM. DCCXXXIV. secundum Hebræos, & Joannem Picum VM. XLIII. secundum primos Ecclesie patres VIIIM. XXXV. secundum Alphonsum regem Hispanie VIIIIM. DXX. verum recentiores Beda opinio nem ut plurimum sequuntur. Præterea admonendum & illud duximus, quod in ordine Imperatorum nonnunquam omittuntur hi, quorum plures simul vix annum unum, aut alterum expleverunt; nonnunquam quos alij omittunt ex eadem causa hic recenset. Est & nominum varietas pro illa multiplici forma nominum apud grammaticos annotata, qua Lectorem facile turbare posset, ut Merentium apud alios dictum, Beda Constantinum vocat: & qui apud Bedam Heraclonas, alij Heraclion dictus est; pari modo Philippus & Philippicus. Tum & illud sciendum est, quod Leo ille postremus imperatorum apud Bedam, hic novem annos habet, intellige dum Beda hæc scriberet, nondum expleto imperio: imperavit enim annos XXXIV.

Erat in Basilicensi editione hæc adnexa appendix ex diversis authoribus concinnata, quam quoniam non est ipse Beda, hic omisimus: ex alijs historicis facile Lector Benevolus habere poterit.